ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ : କଟକ

ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି.(ସି) ସଂଖ୍ୟା 10219/2016

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ, 1950 ର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଏବଂ 227 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ।

----

1. ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ସାହୁ

2. ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ ସାହୁ

ଉଭୟ ସ୍ୱର୍ଗତ ବାସୁଦେବ ସାହୁଙ୍କ ପୁଅ
ଗ୍ରାମ: କପିଳେଶ୍ୱର, ପି.ଓ. : ଓଲ୍ଡ ଟାଉନ୍,
ପି.ଏସ୍. : ଶ୍ରୀ ଲିଙ୍ଗରାଜ, ସହର: ଭୁବନେଶ୍ୱର,
ଜିଲ୍ଲା: ଖୋର୍ଦ୍ଧା ... ଆବେଦନକାରୀମାନେ

-ବନାମ-

1. ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ
ସରକାରଙ୍କ ପ୍ରମୁଖ ସଚିବଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ
ରାଜସ୍ୱ ଏବଂ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା ବିଭାଗ
ଲୋକ ସେବା ଭବନ, ଲୋକ ସେବା ମାର୍ଗ, ୟୁନିଟ୍-2
ଭୁବନେଶ୍ୱର-751 001

2. ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ, ଜିଲ୍ଲାପାଳ
ଖୋର୍ଦ୍ଧା

3. ଭୁବନେଶ୍ୱର ମହାନଗର ନିଗମ
ଆୟୁକ୍ତ, ଭୁବନେଶ୍ୱରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ

4. ଭୁବନେଶ୍ୱର ବିକାଶ ପ୍ରାଧିକରଣ
ସଚିବ, ଭୁବନେଶ୍ୱରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ... ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନେ

HIGH COURT ORISSA सत्यमेव जयते

ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ଅଧିବକ୍ତା:

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ନିମିତ୍ତ	:	ମେସର୍ସ-ଅଶୋକ କୁମାର ପାଣିଗ୍ରାହୀ, ଏଲ୍.କେ. ବେହେରା ଏବଂ ବି.ଏସ୍. ଦାସ, ଅଧିବକ୍ତାଗଣ
ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନଙ୍କ ନିମିତ୍ତ	:	ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଅମିୟ କୁମାର ମିଶ୍ର, ଅତିରିକ୍ତ ସରକାରୀ ଅଧିବକ୍ତା ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 1 ଏବଂ 2 ନିମିତ୍ତ
		ମେସର୍ସ-ଦେବଦତ୍ତ ବେହୁରା, ଦୀପାଂଶୁ ଦାସ ଏବଂ ଭକ୍ତିସୁଧା ସାହୁ, ଅଧିବକ୍ତାଗଣ
		ହସ୍ତକ୍ଷେପକାରୀମାନଙ୍କ ନିମିତ୍ତ - ଶ୍ରୀ ଶିବ ପ୍ରସାଦ ଦାଶ, ଶ୍ରୀ ଭାଗିରଥୀ ବେହେରା, ଶ୍ରୀମତୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବେହେରା, ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱନାଥ ସେନାପତି, ଶ୍ରୀ ବାବୁଲି ମାଲିଆ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଦେବ ପ୍ରସାଦ ଦାଶ
		ମେସର୍ସ-ଶିବ ନାରାୟଣ ବିଶ୍ୱାଳ ଏବଂ ଏସ୍. କେ. ମହାନ୍ତି, ଅଧିବକ୍ତାଗଣ
		ହସ୍ତକ୍ଷେପକାରୀମାନଙ୍କ ନିମିତ୍ତ - ସୁଶ୍ରୀ ମଞ୍ଜୁଲତା ନନ୍ଦ, ଶ୍ରୀ ଆଦିକନ୍ଦ ସାହୁ, ପ୍ରହଲ୍ଲାଦ ପଣ୍ଡା, ସୁଶ୍ରୀ ରେଣୁବାଳା ପଣ୍ଡା, ଶ୍ରୀ ପ୍ରହଲ୍ଲାଦ ସାହୁ, ସୁଶ୍ରୀ ରଞ୍ଜିତା ପଣ୍ଡା ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ କୁନ୍ତଳା ଛାଟୋଇ ।

HIGH COURT ORISSA
सत्यमेव जयते

ଉପସ୍ଥିତ:

ସମ୍ମାନନୀୟ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଡ. ବି.ଆର୍. ଷଡଙ୍ଗୀ

ଏବଂ

ସମ୍ମାନନୀୟ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମୁରାହରି ଶ୍ରୀ ରମଣ

ଶୁଣାଣି ତାରିଖ: 28.07.2023 :: ରାୟ ତାରିଖ: 03.08.2023

ମୁରାହରି ଶ୍ରୀ ରମଣ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି—

ଆପତ୍ତି:

ଆବେଦନକାରୀଗଣ, ସ୍ୱର୍ଗତ ବାସୁଦେବ ସାହୁଙ୍କ ପୁତ୍ରଗଣ, ଯେଉଁମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଆଲୋଚ୍ୟ ଜମି ଅଭିଲିଖିତ ହୋଇଛି ସମ୍ପୃକ୍ତ ଜମି ବିପରୀତ ପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ 1894 (ଏହା ପରେ ସୁବିଧା ପାଇଁ "ଏଲ୍ଏ ଅଧିନିୟମ" ଭାବରେ ସୂଚିତ) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଅଛି, ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରାର୍ଥନା (ଗୁଡ଼ିକ) କରି ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226/227 ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅସାଧାରଣ ଅଧିକାରିତା କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଆହ୍ୱାନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି:

"ଉପରୋକ୍ତ ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନମ୍ରତାର ସହ ପ୍ରାର୍ଥନା କରନ୍ତି ଯେ, ଏହି ମାନ୍ୟବର ଅଦାଲତ ସଦୟ ହୋଇ ଏହି ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଦୟାପୂର୍ବକ ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କୁ ସୂଚନା ଜାରି କରିବେ କାହିଁକି,

i) ସଂଲଗ୍ନକ-5 ଅଧୀନସ୍ଥ ତା 24.06.1985 ରିଖର ଅଧିସୂଚନାକୁ କ୍ଷମତାତୀତ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରାଯିବ ନାହିଁ;

ii) ଏଲ୍.ଏ. ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 6/1986 ରେ ଥିବା ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯିବ ନାହିଁ;

iii) ସଂଲଗ୍ନକ-1 ଅନୁଯାୟୀ ଖାତା ସଂଖ୍ୟା 493 ଅଧୀନସ୍ଥ ପ୍ଲଟ୍ ସଂଖ୍ୟା 1884 ରେ ଥିବା ସମ୍ପୃକ୍ତ ଜମିର ମାପ ସର୍ବମୋଟ ଏକର 0.65 ଡେସିମଲ୍ (ଏହିପରି ଏକର 0.065 ଡେସିମଲ୍) ମଧ୍ୟରୁ

ଏକର 0.15 ଡେସିମଲ୍ (ଏହିପରି ଏକର 0.015 ଡେସିମଲ୍) ରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ପୁନଃସ୍ଥାପିତ କରାଯିବ ନାହିଁ ।

iv) ଏବଂ ଅନୁନୟ କରି ଏହା ବିଚାର କରିବେ ଯେ ସଂଲଗ୍ନକ-5 ଅଧୀନରେ ଥିବା ଅଧିସୂଚନା ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଆଇନ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ବିରୋଧ କରୁ ଥିବାରୁ କ୍ଷମତାତୀତ ଅଟେ ।

*v) ଏବଂ ଏପରି ଅନ୍ୟ ଆଦେଶ (ଗୁଡ଼ିକ)/ନିର୍ଦ୍ଦେଶ (ଗୁଡ଼ିକ) ପାରିତ କରନ୍ତୁ ଯାହା ଏହି ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉପଯୁକ୍ତ ଏବଂ ଉଚିତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରନ୍ତି; ***"*

ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କର ମାମଲା:

2. ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ ରୂପରେଖ କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟରୁ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ସ୍ୱର୍ଗତ ବାସୁଦେବ ସାହୁଙ୍କ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଅଟନ୍ତି, ଯିଏକି କପିଳପ୍ରସାଦ ମୌଜାସ୍ଥିତ ପ୍ଲଟ୍ ସଂଖ୍ୟା 1884, ଖାତା ସଂଖ୍ୟା 493 ରେ ନଥିଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଏକର 0.065 ଡେସିମଲ୍ ମାପ ଜମିର ମାଲିକ, ଯାହା ହାଲ୍ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଖତିୟାନ ଅନୁଯାୟୀ ସାବିକ୍ ଖାତା ସଂଖ୍ୟା 179 ରେ ଥିବା ସାବିକ୍ ପ୍ଲଟ୍ ସଂଖ୍ୟା 887 ସହିତ ମେଳ ଖାଉଛି । ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନେ ଏଲ୍ଏ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଜମି ନିକଟସ୍ଥ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଏକର 0.065 ଡେସିମଲ୍ ରୁ ଏକର 0.015 ଡେସିମଲ୍ ମାପର ଜମି ଦଖଲକୁ ନେଇଛନ୍ତି ।

2.1. ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯେ, 1981 ମସିହାରେ କେତେକ ବେସରକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତି (କୌଣସି ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ) ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପିତା ବାସୁଦେବ ସାହୁଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମୁନ୍ସିଫ୍, ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଜିଲ୍ଲା ପୁରୀ (ବର୍ତ୍ତମାନ, ଖୋର୍ଦ୍ଧା) ର ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଓ.ଏସ୍. ସଂଖ୍ୟା 55/1981 ନାମକ ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ଏକର 0.065 ଡେସିମଲ୍ ମାପର ଜମିର ଏକ ଅଂଶରେ ଗମନାଗମନ ସତ୍ତ୍ୱ ରଖିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ଦାବି କରାଯାଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ମକଦ୍ଦମାକୁ 22.04.1982 ରେ ବାଦବିବାଦରେ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା ।

HIGH COURT ORISSA

2.2. ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 3-ଭୁବନେଶ୍ୱର ପୌରପାଳିକା (ବର୍ତ୍ତମାନ ଭୁବନେଶ୍ୱର ମହାନଗର ନିଗମ), ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ (ବାସୁଦେବ ସାହୁଙ୍କ ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଭାବରେ) ବୋଲି ଦାବି କରାଯାଇଥିବା ଜମି, ଯାହା ଉପରୋକ୍ତ ମକଦ୍ଦମାର ବିଷୟବସ୍ତୁ ଥିଲା, 29.09.1982 ରେ ପ୍ରବେଶ ମାର୍ଗ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ସକାଶେ ଏକ ଅନୁରୋଧ ସହିତ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥିଲେ ଯାହା ସେହି ସମୟରୁ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତାରେ ଖାରଜ ହୋଇଯାଇଥିଲା ।

2.3. ଏହି ଅନୁରୋଧକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରାଜସ୍ୱ ବିଭାଗରେ ଏଲ୍ଏ ଅଧିନିୟମ 17 ର ଉପ-ଦଫା (1) ଏବଂ (4) ସହିତ ଧାରା 4 (1) ଅନୁଯାୟୀ ତା 19.05.1983 ରିଖର 587 ସଂଖ୍ୟା ବିଶିଷ୍ଟ ଓଡ଼ିଶା ରାଜପତ୍ରର ଅସାଧାରଣ ସଂଖ୍ୟା ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିସୂଚନା ସଂଖ୍ୟା 28797 ଏବଂ 28798 ଜାରି କରାଯାଇଛି । ସମ୍ପୃକ୍ତ ଜମିକୁ ଅଧିକାର କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିତି ଏବଂ ସାଧନ ଉପକରଣ ଜାରି ରହିଥିଲା, ଯାହା ରାଜସ୍ୱ ବିଭାଗର ଘୋଷଣା ସଂଖ୍ୟା 31401/ଆର୍, ତା 12.06.1985 ରିଖ ଦ୍ୱାରା ଏଲ୍ଏ ଅଧିନିୟମ 6 ଅନୁଯାୟୀ ସଂଶୋଧିତ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ଓଡ଼ିଶା ରାଜପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା 890, ତା 24.06.1985 ରିଖର ଅସାଧାରଣ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା ।

2.4. ଆବେଦନକାରୀମାନେ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ, ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

2.5. ତେବେ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ମକଦ୍ଦମାରେ ଏହି ଆଧାରରେ ଆହ୍ୱାନ ଦିଆଯାଇଛି ଯେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କାର୍ଯ୍ୟ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ ଏବଂ କଠୋର ଢଙ୍ଗରେ ସମ୍ପନ୍ନ କରାଯାଉଛି, କାରଣ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପୂର୍ବରୁ ଆଖପାଖରେ ରହୁଥିବା ବାସିନ୍ଦା ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପିତା ବାସୁଦେବ ସାହୁଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଏକ ଦେୱାନୀ ମକଦ୍ଦମା ଓ.ଏସ୍. ସଂଖ୍ୟା 55/1981 ଅନୁଯାୟୀ ସର୍ବ ସାଧାରଣଙ୍କର ଯାତାୟାତ ଅଧିକାର ଦାବି କରାଯାଇ ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା 22.04.1982 ରେ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତାରେ ଖାରଜ ହୋଇଥିଲା । ଏଲ୍ଏ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 6/1986 ରେ ଥିବା ବର୍ତ୍ତମାନର

କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 3-ଭୁବନେଶ୍ୱର ପୌରପାଳିକା ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଅନୁରୋଧ ଅନୁଯାୟୀ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା 29.09.1982 ରେ ଅଗ୍ରସର କରାଯାଇଥିଲା ।

2.6. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦୃଢ଼ୋକ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଛି ଯେ, ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ, ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ଆପତ୍ତି ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ ତଥ୍ୟଭିତ୍ତିକ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯାଇଥିଲା । ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯୋଗାଯୋଗ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି କି ନାହିଁ ତାହା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ବିବୃତି ରେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏକ ସଂଯୋଗ ରାସ୍ତା ଅଛି ଏବଂ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣର ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ।

2.7. ମାମଲାଟି ଏହିପରି ହୋଇଥିବା ବେଳେ, ପ୍ରତିପକ୍ଷମାନେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ସମାପ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ 29.05.2015 ରେ ଏକ ଚିଠି ଜାରି କରି ଯୋଗାଯୋଗ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ଅଧିସୂଚନା ତାରିଖ ଠାରୁ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ପରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଉଚ୍ଛେଦ ପାଇଁ ପୋଲିସ ସହାୟତା ମାଗିଥିଲେ । ଏହା ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଛି ଯେ, ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ୱଷ୍ଟ ଭାବରେ ପ୍ରାକୃତିକ ନ୍ୟାୟର ନୀତିକୁ ଉଲ୍ଲଂଘନ କରେ ଏବଂ ତେଣୁ ଏହି ଅଧିସୂଚନା କ୍ଷମତାର ଦୁରୁପୋଯୋଗ ବାବଦରେ ଜାରି କରାଯାଇଛି ।

2.8. ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଏକର 0.015 ଡେସିମଲ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କାରଣରୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦଖଲରେ ଥିବା ମୋଟ କ୍ଷେତ୍ରର ପରିମାଣ ହ୍ରାସ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଅସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । ସମ୍ପୃକ୍ତ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଏଲ୍ଏ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 17(4) ଅନୁଯାୟୀ ହୋଇଥିବା କାରଣରୁ, ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଜରୁରୀ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହି ଅଧିସୂଚନା ଜାରି କରାଯିବା ଉଚିତ ଥିଲା । ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଭାବରୁ, ଧାରା 17 ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ ପାଇଁ କୌଣସି ଆଜ୍ଞାପତ୍ର ନଥିଲା ।

2.9. ଏହା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଜରୁରୀକାଳୀନ ପରିସ୍ଥିତି ଅଭାବରୁ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନଥିଲା । ତେଣୁ, ଏଲ୍ଏ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 17 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଦତ୍ତ କ୍ଷମତାର ଆହ୍ୱାନ ପାଇଁ ପୂର୍ବ

ଆବଶ୍ୟକତା କିମ୍ବା ସର୍ତ୍ତ ପୂର୍ବ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତର ଅଭାବ ଥିଲା । ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ନିବେଦନ କରିଥିଲେ ଯେ, ଏଲ୍ଏ ଅଧିନିୟମ 1894 ର ଧାରା 6 ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଥିବା ବିବାଦୀୟ ରାଜସ୍ୱ ଏବଂ ଅବକାରୀ ବିଭାଗ ଘୋଷଣା ସଂଖ୍ୟା 31401-ଏଲ୍ଏ-46/85-ପୁରୀ-ଆର୍.ଇ., ତା 12.06.1985 ରିଖ [ଓଡ଼ିଶା ରାଜପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା 890, 24.06.1985 ର ଅସାଧାରଣ ସଂସ୍କରଣରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଛି] ସଂଲଗ୍ନକ-5 ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତାତୀତ ଅଟେ ।

ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 1 ଏବଂ 2 ତରଫରୁ ଦାଖଲ କରାଯାଇ ଥିବା ପାଲଟା-ସତ୍ୟପାଠ:

3. ବୈଧାନିକ ଔପଚାରିକତା ପାଳନ କରିବା ପରେ, ବୃହତ୍ତର ସ୍ୱାର୍ଥର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ସାର୍ବଜନୀନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମିର ଅଧିକାର 26.10.1990 ରେ ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ହ୍ରାସ ବିବୃତି ଚିଠି ସଂଖ୍ୟା 1585, ତା 03.12.1990 ରିଖ ଅନୁଯାୟୀ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି । ଏହିପରି, ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରସ୍ତାବ 1990 ମସିହା ଠାରୁ ଏଲ୍ଏ ଅଧିନିୟମ 1894 ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି ।

ହସ୍ତକ୍ଷେପକାରୀମାନଙ୍କ ଆବେଦନରୁ ବାହାର କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟ:

4. ହସ୍ତକ୍ଷେପକାରୀମାନେ ଯଥା କପିଳପ୍ରସାଦର ଶିବ ପ୍ରସାଦ ଦାସ, ଭାଗିରଥି ବେହେରା, ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବେହେରା, ବିଶ୍ୱନାଥ ସେନାପତି, ବାବୁଲି ମାଲିଆ, ଦେବ ପ୍ରସାଦ ଦାସ, ସେମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାଲିମକଦ୍ଦମା ବିବାଦ ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହୀ ବ୍ୟକ୍ତି ବୋଲି ଦାବି କରନ୍ତି କାରଣ ସେମାନେ ସମ୍ପୃକ୍ତ-ଜମି ନିକଟରେ ରୁହନ୍ତି ଏବଂ ଯେଉଁ ରାସ୍ତା ପାଇଁ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା, ସେହି ରାସ୍ତାର ବ୍ୟବହାରକାରୀ ଭାବେ ରିଟ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ମିସ୍ କେସ୍ ସଂଖ୍ୟା 11872/2016 ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ।

4.1. ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ରାଜସ୍ୱ ବିଭାଗରେ ଅଧିସୂଚନା ସଂଖ୍ୟା 28797-ଏଲ୍ଏ-25/83/ପୁରୀ, ତା 05.05.1983 ରିଖରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଏକର 0.015 ଡେସିମଲ୍ ମାପର ଜମି କପିଳପ୍ରସାଦ

ଗ୍ରାମରେ ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା । ତେଣୁ, ଉକ୍ତ ବିଭାଗ ଏଲ୍.ଏ. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 17(4) ରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରୟୋଗ କରି ଅଧିସୂଚନା ସଂଖ୍ୟା 28798-ଏଲ୍ଏ-25/1983/ପୁରୀ-ଆର୍.ଇ., ତା 05.05.1983 ରିଖ ଜାରି କରିଛି, ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5A ବର୍ତ୍ତମାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ । ବିଧାନର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉପଯୁକ୍ତ ପାଳନ ପରେ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ରାଜସ୍ୱ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପୃକ୍ତ ଜମି ଏଲ୍ଏ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 6 ଅନୁଯାୟୀ ଘୋଷଣାନାମା ସଂଖ୍ୟା 31401, ତା 12.06.1985 ରିଖ ମାଧ୍ୟମରେ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ତଥ୍ୟକୁ ସ୍ୱୀକାର କରି, ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ରାଜସ୍ୱ ବିଭାଗ ଚିଠି ସଂଖ୍ୟା 13007-ଏଲ୍ଏ-46/1985/ ପୁରୀ-ଆର୍.ଇ., ତା 22.02.1986 ରିଖରେ ଜାରି କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ, ମୂଲ୍ୟର ଆକଳନ ମଞ୍ଜୁରି ପାଇଁ ଆବାସ ଏବଂ ସହରାଞ୍ଚଳ ବିକାଶ ବିଭାଗକୁ ଉକ୍ତ ଚିଠିର ଏକ ନକଲ ସହିତ ଜମି ଦଖଲ କରିବା ପାଇଁ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ସକ୍ଷମ ଅଧିକାରୀ ଅଟନ୍ତି ।

4.2. କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପରେ, ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଜିଲ୍ଲାପାଳ, ସ୍ୱର୍ଗତ ବାସୁଦେବ ସାହୁ (ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପିତା, ଯାହାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଅଧିକାର ଅଭିଲେଖ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସମୟରେ ରହିଥିଲା) ଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଫର୍ମ 20, ତା 01.09.1988 ରିଖରେ ଜାରି କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏଲ୍ଏ ଅଧିନିୟମ 1894 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷତିପୂରଣକୁ ପୁରୀ କୋଷାଗାରରେ ଚାଲାଣ ସଂଖ୍ୟା 2, ତା 21.07.1988 ରିଖ ମାଧ୍ୟମରେ ରାଜସ୍ୱ ଅମାନତ ରଖାଯାଇଛି ।

4.3. ବାସୁଦେବ ସାହୁ ଭୁବନେଶ୍ୱରର କନିଷ୍ଠ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତିଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ପୌରପାଳିକା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଶିରୋନାମା ମକଦ୍ଦମା ସଂଖ୍ୟା 20/1993 ରେ ଥିବା ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ସେ ବାଦୀଙ୍କ ଦଖଲରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ନକରିବା, କୌଣସି ନିର୍ମାଣ ନକରିବା ଏବଂ ମକଦ୍ଦମା ଜମି ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଢାଞ୍ଚା ଭାଙ୍ଗିବା ଉପରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଲଗାଇବାକୁ ସ୍ଥାୟୀ ନିଷେଧାଜ୍ଞା ଆଦେଶ ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ । ଉକ୍ତ ମକଦ୍ଦମା ଗର ହାଜିରି ପାଇଁ ତା 03.07.1995 ରିଖର ଆଦେଶ

ମାଧ୍ୟମରେ ଖାରଜ ହୋଇଥିଲା । ଶିରୋନାମା ମକଦ୍ଦମା ସଂଖ୍ୟା 20/1993 ର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପାଇଁ ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1908 ର ଆଦେଶ 9, ନିୟମ 9 ଅନୁଯାୟୀ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ମିସ୍ କେସ୍ ସଂଖ୍ୟା 206/1995 ମଧ୍ୟ ତା 25.09.1996 ରିଖର ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଗର ହାଜିରି ପାଇଁ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା ।

4.4. ଶିରୋନାମା ମକଦ୍ଦମା ସଂଖ୍ୟା 205/1988 ନାମକ ଅନ୍ୟ ଏକ ବିଚାରାଧିନ ମକଦ୍ଦମା ଯାହା କନିଷ୍ଠ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତି, ପୁରୀଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ, ଏହି ଘୋଷଣା ପାଇଁ ଯେ "ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 6/1986 ଏବଂ ମିସ୍ କେସ୍ ସଂଖ୍ୟା 17/1983 ରେ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କରାଯାଇଥିବା ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତିର କଥିତ ଅଧିଗ୍ରହଣ ବେଆଇନ ଏବଂ ଅସିଦ୍ଧ ଅଟେ ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ସ୍ଥାୟୀ ନିଷେଧାଜ୍ଞା ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ବାଦୀଙ୍କ ଦଖଲରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାକୁ ବାରଣ କରିବା ପାଇଁ" ଉପଯୁକ୍ତ ଅଦାଲତରେ ଦାୟର କରିବା ପାଇଁ ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା, 1908 ର ଆଦେଶ 7, ନିୟମ 10 ଅନୁଯାୟୀ ଅର୍ଜି ଫେରସ୍ତ କରିବାକୁ ଏକ ଆଦେଶ ସହିତ 08.09.1995 ର ରାୟ ଅନୁଯାୟୀ ସମାଧାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

4.5. ହସ୍ତକ୍ଷେପକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଏହା ଦାବି କରାଯାଇଛି ଯେ ଯଦିଓ ଭୁବନେଶ୍ଵର ପୌରପାଳିକା (ବର୍ତ୍ତମାନ, ଭୁବନେଶ୍ଵର ମହାନଗର ନିଗମ) କୁ 1990 ରେ ତା 26.10.1990 ରିଖର ଏକ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଦଖଲ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା, ନିଗମ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ କୌଣସି ନଥି ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା । ବହୁ ପ୍ରରୋଚନାରେ, ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡ଼ିକ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ନଥିଗୁଡ଼ିକର ପୁନର୍ଗଠନ ପରେ, ପ୍ଲଟ୍ ସଂଖ୍ୟା 887, ଖାତା ସଂଖ୍ୟା 179 ରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥିବା ଏକର 0.015 ଡେସିମଲ୍ ର ଅନଧିକୃତ ନିର୍ମାଣକୁ 01.06.2015 ରେ ଭାଙ୍ଗି ଦିଆଯାଇଛି । ଅଧିକାର ଅଭିଲେଖରେ ଆବଶ୍ୟକ ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ ଭୁବନେଶ୍ଵରର ତହସିଲଦାରଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ସୂଚନା ପଠାଯାଇଥିଲା ।

4.6. ଏହା ମଧ୍ୟ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଅଣାଯାଇଛି ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ ସଂଖ୍ୟା 1, ଶିବ ପ୍ରସାଦ ଦାଶ ଏବଂ ଦେବ ପ୍ରସାଦ ଦାଶ ନାମକ ହସ୍ତକ୍ଷେପକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା,

HIGH COURT ORISSA

1973 ର ଧାରା 144 ଅନୁଯାୟୀ ସି.ଆର୍.ଏଲ୍.ଏମ୍.ସି. ସଂଖ୍ୟା 825/2015 ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଆଦେଶର ଫାଇଦା ଉଠାଇ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଜମି ଉପରେ ନିର୍ମାଣ କରିଛନ୍ତି । ସେ ଯାହାହେଉ, ଭୁବନେଶ୍ୱର ତହସିଲଦାର ତା 19.02.2016 ରିଖର ଚିଠି ସଂଖ୍ୟା 2518 ମାଧ୍ୟମରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ମହାନଗର ନିଗମର ଉପ-ଆୟୁକ୍ତ (ପୁନରୁଦ୍ଧାର) ଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଖାତା ସଂଖ୍ୟା 1215, ପ୍ଲଟ୍ ସଂଖ୍ୟା 1884/4229 ରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ମହାନଗର ନିଗମ ସପକ୍ଷରେ ଅଧିକାର ଅଭିଲେଖରେ ଉପଶମନ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 20/2015 ବଳରେ ହାଲ୍ ପ୍ଲଟ୍ ସଂଖ୍ୟା 1884, ଖାତା ସଂଖ୍ୟା 493, ମୌଜା : କପିଳପ୍ରସାଦ, ସାବିକ୍ ପ୍ଲଟ୍ ସଂଖ୍ୟା 847, ଖାତା ସଂଖ୍ୟା 179 ଅନୁଯାୟୀ *"ରାସ୍ତା ସଡ଼କ"* କିସମ୍ ସହିତ ଏକର 0.015 ଡେସିମଲ୍ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ବିଶିଷ୍ଟ ଜମିରେ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଉଛି ।

4.7. ତେଣୁ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବାସ୍ତବ ତଥ୍ୟକୁ ଲୁଚାଇ ରଖିବା ଆଧାରରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପକାରୀମାନେ ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ।

4.8. ଏପରି ଏକ ଆବେଦନ ପାଇଁ, ଆବେଦନକାରୀମାନେ ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ସାହୁଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଶପଥ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ତା 16.09.2016 ରିଖର ସତ୍ୟପାଠ ମାଧ୍ୟମରେ ଆପତ୍ତି ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ହସ୍ତକ୍ଷେପକାରୀମାନଙ୍କ କୌଣସି ସ୍ଥିତି ଅଧିକାର ନାହିଁ କାରଣ ମୁନ୍ସିଫ୍, ଭୁବନେଶ୍ୱରର ମୂଳ ମକଦ୍ଦମା ସଂଖ୍ୟା 55/1981 ରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ତା 22.04.1982 ରିଖର ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ କୌଣସି ଆହ୍ୱାନ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ ।

ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ଯୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକ :

5. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଅଶୋକ କୁମାର ପାଣିଗ୍ରାହୀ ନିବେଦନ କରନ୍ତି ଯେ, ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ସ୍ୱର୍ଗତ ବାସୁଦେବ ସାହୁଙ୍କ ଅଧିକାରକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେଇଛି, ଯିଏକି 1982 ମସିହାରେ ଓ.ଏସ୍. ସଂଖ୍ୟା 55/1981 ରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ବାଦୀମାନେ ଅଧିକାର ଅଭିଲେଖ ବନ୍ଦୋବସ୍ତର ସଠିକତାର ଆନୁମାନିକ ମୂଲ୍ୟକୁ

ଖଣ୍ଡନ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଯାହା ଶେଷରେ 1962 ମସିହାରେ ପ୍ଲଟ୍ ସଂଖ୍ୟା 447 ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଉକ୍ତ ପ୍ଲଟ୍ ସମ୍ବନ୍ଧରେ 1962 ମସିହାର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ପ୍ରବେଶକୁ ସଠିକ୍ ବୋଲି ଧରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ, ଏଲ୍ଏ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅବୈଧ ଏବଂ ଅକ୍ଷମ ହୋଇଯାଏ ।

5.1. ଆବେଦନକାରୀ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଯେହେତୁ କୌଣସି କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ, ଯଦିଓ ଏହା ବିବେଚନା କରାଯାଏ ଯେ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାରିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ନିୟମ 10 ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ଜମା କରିବାକୁ ସୂଚିତ କରୁଥିବା ଫର୍ମ 20 ରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି 01.09.1984 ରେ ଜାରି କରାଯାଇଛି, ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ, ପୁନର୍ବାସ ଏବଂ ପୁନଃସ୍ଥାପନର ଉଚିତ କ୍ଷତିପୂରଣ ଓ ସ୍ୱଚ୍ଛତାର ଅଧିକାର ଅଧିନିୟମ 2013 (ସଂକ୍ଷେପରେ, "ଆର୍.ଏଫ୍.ସି.ଟି.ଏଲ୍.ଏ.ଆର୍.ଆର୍. ଅଧିନିୟମ") ଧାରା 24(2) ରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ବିବେଚନା କରାଯାଏ । ଶ୍ରୀ ଅଶୋକ କୁମାର ପାଣିଗ୍ରାହୀ *କର୍ଣ୍ଣେଲ୍ କୌର୍ ବନାମ୍ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ, (2015) 3 ଏସ୍.ସି.ସି. 206* ମାମଲାରେ ଭାରତର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ନିର୍ଭୀକ ପ୍ରୟାସ କରିଥିଲେ **ଯେ** ଆର୍.ଏଫ୍.ସି.ଟି.ଏଲ୍.ଏ.ଆର୍.ଆର୍. ଅଧିନିୟମ 24 ର ଉପ-ଦଫା (2) ର ଦ୍ୱିତୀୟ ସର୍ତ୍ତକୁ ଆର୍.ଏଫ୍.ସି.ଟି.ଏଲ୍.ଏ.ଆର୍.ଆର୍. (ସଂଶୋଧନ) ଅଧ୍ୟାଦେଶ, 2014 ଆଧାରରେ 01.01.2015 ରୁ ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିବାରୁ, ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଅଚଳ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ।

6. ଶ୍ରୀ ଅମିୟ କୁମାର ମିଶ୍ର, ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସରକାରୀ ଅଧିବକ୍ତା, ସୁଶ୍ରୀ ଭକ୍ତିସୁଧା ସାହୁ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଏସ୍.ଏନ୍. ବିଶ୍ୱାଳଙ୍କ ସହ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଅଶୋକ କୁମାର ପାଣିଗ୍ରାହୀଙ୍କ ଯୁକ୍ତିକୁ ତୀବ୍ର ବିରୋଧ କରୁଥିବା ହସ୍ତକ୍ଷେପକାରୀମାନଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତାଗଣ, ଏଲ୍.ଏ. ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 6/1986 ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧିର ଅଭିଲେଖ ପ୍ରତି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ନିବେଦନ କରିଛନ୍ତି ଯେ ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ 19.05.1984 ର ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ସମ୍ପୃକ୍ତ-ଜମିର ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ସ୍ଥିର କରିଛନ୍ତି,

ଆପତ୍ତିକୁ ଆହ୍ୱାନ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ଆପତ୍ତି ଉପରେ ବିଚାର କରିଛନ୍ତି । ତା 06.11.1986 ରିଖର ଆଦେଶ ମାଧ୍ୟମରେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀ ସନ୍ତୋଷ ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ଯେ ଯୋଗାଯୋଗ ରାସ୍ତା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ଘରୋଇ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣର ଆବଶ୍ୟକତା ଉପୁଜିଥିଲା । ତଦନୁସାରେ ସେ ଜମିର ଆନୁମାନିକ ମୂଲ୍ୟର ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । 22.01.1987 ରେ, ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀ ସଂଶୋଧିତ ଆକଳନ ଅନୁଯାୟୀ ଆବଶ୍ୟକ ରାଶି ଜମା କରିଥିଲେ ଏବଂ ଚିଠା ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା । 09.03.1988 ରେ ଏହା ନିମ୍ନମତେ ଅଭିଲିଖିତ କରାଯାଇଥିଲା:

"ନଥିରେ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିଳମ୍ବରେ ହୋଇଛି । ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ 21.03.1988 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି ମୁଖ୍ୟାଳୟରୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ସୂଚନା ଦିଆଯାଉ ଯାହା ବିଫଳ ହେଲେ ଏହି ରାଶି ଦେୱାନୀ ଅମାନତ ଅଧୀନରେ କୋଷାଗାରରେ ଜମା କରାଯିବ ।"

6.1. ଯେହେତୁ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣିତ ବ୍ୟକ୍ତି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖରେ ହାଜର ହୋଇନଥିଲେ, ତେଣୁ ଏହି ରାଶି କୋଷାଗାରରେ ଜମା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଦେୱାନୀ ଅମାନତରେ ରଖାଯାଇଥିଲା । 26.10.1990 ର ଆଦେଶ ମାଧ୍ୟମରେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ଅଭିଲିଖିତ କରାଯାଇଛି ଯେ "ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମିର ପରିମାଣ ଏକର 0.015 ଡେସିମଲ୍ କୁ ଦଖଲ ଦିଆ ଯାଇଛି " ।

6.2. ତେଣୁ ଶ୍ରୀ ଅମିୟ କୁମାର ମିଶ୍ର ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଛନ୍ତି ଯେ, 2015 ମସିହାରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ମହାନଗର ନିଗମ ଦ୍ୱାରା ଜବରଦଖଲକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମିତ ଢାଞ୍ଚାକୁ ଭାଙ୍ଗିବା ପାଇଁ ନିଆଯାଇଥିବା ପଦକ୍ଷେପ ଏହି ତଥ୍ୟର ସାଙ୍କେତିକ ହେବ ନାହିଁ ଯେ, ଆର୍.ଏଫ୍.ସି.ଟି.ଏଲ୍.ଏ.ଆର୍.ଆର୍. ଅଧିନିୟମ 2013 ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ହେବାର ବହୁ ପରେ ଏହା ଦିଆ ଯାଇଛି । ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଅଭିଲେଖରୁ ଯେଉଁ ବାସ୍ତବ ସ୍ଥିତି ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି, ତାହା ହେଉଛି 1990 ମସିହାରେ ଦଖଲ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି 1988 ମସିହାରେ ହିଁ କୋଷାଗାରରେ ଜମା କରାଯାଇଥିଲା, କାରଣ ବାସୁଦେବ ସାହୁଙ୍କୁ

ସୂଚନା/ଅବଗତି ଦିଆଯାଇଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ କୌଣସି ଉତ୍ତର ଦେଇନଥିଲେ । ଉପରୋକ୍ତ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ତର୍କ ଯେ, ଆର୍.ଏଫ୍.ସି.ଟି.ଏଲ୍.ଏ.ଆର୍.ଆର୍. ଆଇନର ଧାରା 24(2) ଯେ ଏଲ୍ଏ ଅଧିନିୟମ 1894 ଅନୁଯାୟୀ ନିଆଯାଇଥିବା ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ମିଆଦ ପୂର୍ତ୍ତି ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି, ତାହା ଯଥାର୍ଥତା ବହନ କରେ ନାହିଁ ।

ବୈଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ:

7. ଆର୍.ଏଫ୍.ସି.ଟି.ଏଲ୍.ଏ.ଆର୍.ଆର୍. ଅଧିନିୟମ 2013 ର ଧାରା 24, 25 ଏବଂ 114 ଏହିପରି ରହିଛି:

"24. କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଅଧିନିୟମ ସଂଖ୍ୟା 1/1894 ଅନୁଯାୟୀ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଶେଷ ହୋଇଯାଇଥିବା ବିବେଚନା କରାଯିବ;-

(1) ଏହି ଅଧିନିୟମରେ ଯାହା କିଛି ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ, 1894 ଅନୁଯାୟୀ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଯେକୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରରେ, -

(a) ଯେଉଁଠାରେ ଉକ୍ତ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 11 ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦିଆଯାଇନାହିଁ, ତାପରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଏହି ଅଧିନିୟମର ସମସ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଲାଗୁ ହେବ; କିମ୍ବା

(b) ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉକ୍ତ ଧାରା 11 ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି, ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉକ୍ତ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଜାରି ରହିବ, ଯେପରିକି ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମକୁ ନାକଚ କରାଯାଇନାହିଁ ।

(2) ଉପ-ଦଫା (1) ରେ ଯାହା କିଛି ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ 1894 (1894 ର 1) ଅନୁଯାୟୀ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଯେଉଁଠାରେ ଉକ୍ତ ଧାରା 11 ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଆରମ୍ଭ ହେବାର ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ କିମ୍ବା

ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ଏକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦିଆଯାଇଛି, ***କିନ୍ତୁ ଜମିର ଭୌତିକ ଦଖଲ ନିଆଯାଇ ନାହିଁ କିମ୍ବା କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ,*** *ଉକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ଏବଂ ସମୁଚିତ ସରକାର, ଯଦି ସେ ଏହିପରି ଚାହାଁନ୍ତି, ଏହି ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ନୂତନ ଭାବରେ ଏହିପରି ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରିବେ:*

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉକି, ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ କୌଣସି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଅଧିକାଂଶ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ସମ୍ପର୍କରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ହିତାଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଖାତାରେ ଜମା କରାଯାଇନାହିଁ, ତେବେ ଉକ୍ତ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ଅଧିସୂଚନାରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ହିତାଧିକାରୀମାନେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ।

[1] [ଅଧିକନ୍ତୁ, ଏହି ଉପ-ଦଫାରେ ସୂଚିତ ଅବଧିକୁ ଗଣନା କରିବା ସମୟରେ, କୌଣସି ସମୟ କିମ୍ବା ଅବଧି, ଯେଉଁଥିରେ କୌଣସି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ସ୍ଥଗିତାଦେଶ କିମ୍ବା ନିଷେଧାଜ୍ଞା କାରଣରୁ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସ୍ଥଗିତ ରଖାଯାଇଥିଲା, କିମ୍ବା ଅଧିକାର ନେବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣର ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟସୀମା କିମ୍ବା ଏପରି ଅବଧି, ଯେଉଁଥିରେ ଅଧିକାର ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ କୌଣସି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ କିମ୍ବା ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରଖାଯାଇଥିବା କୌଣସି ଖାତାରେ ଜମା ହୋଇଥିବା କ୍ଷତିପୂରଣକୁ ବାଦ ଦିଆଯିବ ।]

---

[1] ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ, ଥଇଥାନ ଏବଂ ପୁନର୍ବାସ ଅଧିନିୟମ (ସଂଶୋଧନ) ଅଧ୍ୟାଦେଶ, 2014 (2014 ର 9) ରେ ଉଚିତ କ୍ଷତିପୂରଣ ଏବଂ ସ୍ୱଚ୍ଛତାର ଅଧିକାର ଆଧାରରେ ଏହାକୁ ସାମିଲ କରାଯାଇଛି ।

[2][ଉଲ୍ଲେଖଥାଉକି, ଏହି ଉପ-ଦଫାରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଅବଧିକୁ ଗଣନା କରିବା ସମୟରେ, କୌଣସି ସମୟ କିମ୍ବା ଅବଧି, ଯେଉଁଥିରେ କୌଣସି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ସ୍ଥଗିତାଦେଶ କିମ୍ବା ନିଷେଧାଜ୍ଞା କାରଣରୁ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସ୍ଥଗିତ ରଖାଯାଇଥିଲା କିମ୍ବା ଅଧିକାର ନେବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣର ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟସୀମା କିମ୍ବା ଏପରି ଅବଧି, ଯେଉଁଥିରେ ଅଧିକାର ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ କୌଣସି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ କିମ୍ବା ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରଖାଯାଇଥିବା କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଖାତାରେ ଜମା ହୋଇଥିବା କ୍ଷତିପୂରଣକୁ ବାଦ ଦିଆଯିବ ।]

[3][ଅଧିକନ୍ତୁ, ଏହି ଉପ-ଦଫାରେ ସୂଚିତ ଅବଧିକୁ ଗଣନା କରିବା ସମୟରେ, କୌଣସି ସମୟ କିମ୍ବା ଅବଧି ଯେଉଁଥିରେ କୌଣସି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ସ୍ଥଗିତାଦେଶ କିମ୍ବା ନିଷେଧାଜ୍ଞା କାରଣରୁ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଥଗିତ ରଖାଯାଇଥିଲା କିମ୍ବା ଦଖଲ ନେବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣର ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟସୀମା କିମ୍ବା ଏପରି ଅବଧି ଯେଉଁଠାରେ ଦଖଲ ନିଆଯାଇଛି କିନ୍ତୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ଅଦାଲତରେ କିମ୍ବା ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରଖାଯାଇଥିବା କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଖାତାରେ ଜମା ହୋଇଛି, ତାହା ବାଦ ଦିଆଯିବ ।]

25. ଯେଉଁ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ—

ଧାରା 19 ଅନୁଯାୟୀ ଘୋଷଣାନାମା ପ୍ରକାଶ ପାଇବାର ବାର ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଏକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ଏବଂ ଯଦି ସେହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନଥାଏ, ତେବେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରତ୍ୟାହାର ହୋଇଯିବ:

---

[2] ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ, ଥଇଥାନ ଏବଂ ପୁନର୍ବାସ ଅଧିନିୟମ (ସଂଶୋଧନ) ଅଧ୍ୟାଦେଶ, 2015 (2015 ର 4) ରେ ଉଚିତ କ୍ଷତିପୂରଣ ଏବଂ ସ୍ୱଚ୍ଛତାର ଅଧିକାର ଆଧାରରେ ଏହାକୁ ସାମିଲ କରାଯାଇଛି ।

[3] ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ, ଥଇଥାନ ଏବଂ ପୁନର୍ବାସରେ ଉଚିତ କ୍ଷତିପୂରଣ ଏବଂ ସ୍ୱଚ୍ଛତାର ଅଧିକାର ଅଧିନିୟମ (ସଂଶୋଧନ) ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାଦେଶ, 2015 (2015 ର 5) ଆଧାରରେ ଏହାକୁ ସାମିଲ କରାଯାଇଛି ।

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉକି, ସମୁଚିତ ସରକାରଙ୍କ ପାଖରେ ବାର ମାସ ଅବଧି ବୃଦ୍ଧି କରିବାର କ୍ଷମତା ରହିବ, ଯଦି ତାଙ୍କ ମତରେ ପରିସ୍ଥିତି ଏହାକୁ ଯଥାର୍ଥ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇଥାଏ:

ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଏହି ଅବଧି ବୃଦ୍ଧି କରିବା ଲାଗି ଏପରି କୌଣସି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଲିଖିତ ଭାବେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯିବ ଏବଂ ତାହାକୁ ସୂଚିତ କରାଯିବ ଏବଂ ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ୱେବସାଇଟ୍ ରେ ଅପଲୋଡ୍ କରାଯିବ ।

114. ପ୍ରତ୍ୟାହାର ଏବଂ ଆହାରଣ —

(1) ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ, 1894 [1894 ର 1] ଏତଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରାଯାଇଛି ।

(2) ଏହି ଅଧିନିୟମରେ ଅନ୍ୟଥା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରା ଯାଇଥିବା ବ୍ୟତୀତ, ଉପ-ଧାରା (1) ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବାର ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ କିମ୍ବା ସାଧାରଣ ଖଣ୍ଡ ଅଧିନିୟମ 1897 [1897 ର 10] ର ଧାରା 6 ର ସାଧାରଣ ପ୍ରୟୋଗକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବ ନାହିଁ ।"

8. ଏଲ୍ଏ ଅଧିନିୟମ 1894 ର ଧାରା 11 ଏବଂ 11A, ପ୍ରତ୍ୟାହାର ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଏହିପରି ଥିଲା:

"11. ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁସନ୍ଧାନ ଏବଂ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ —

(1) ଏହିପରି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦିନରେ, କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଦିନ ଯେଉଁଦିନ ତଦନ୍ତ ମୁଲତବି ରଖାଯାଇଛି, ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଧାରା 8 ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଥିବା ମାପ ଉପରେ ଧାରା 9 ଅନୁଯାୟୀ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅଧିସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ଆଗ୍ରହୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେଉଁ ଆପତ୍ତି (ଯଦି ଥାଏ) ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି, ଏବଂ ଧାରା 4, ଉପ-ଧାରା (1) ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିସୂଚନା ପ୍ରକାଶ ପାଇବା ତାରିଖରେ ଜମିର ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବି କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥ ପାଇଁ ତଦନ୍ତ କରିବେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ହାତରେ ଏକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିବେ —

(i) ଜମିର ପ୍ରକୃତ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ;

(ii) କ୍ଷତିପୂରଣ ଯାହା ତାଙ୍କ ମତରେ ଜମି ପାଇଁ ମଞ୍ଜୁର କରାଯିବା ଉଚିତ; ଏବଂ

(iii) ଜମି ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହୀ ବୋଲି ଜଣାଥିବା କିମ୍ବା ବିଶ୍ୱାସ କରାଯାଉଥିବା ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ କିମ୍ବା ଯାହାଙ୍କ କିମ୍ବା ଯାହାଙ୍କ ଦାବି ବିଷୟରେ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ସୂଚନା ଅଛି, ସେମାନେ ଯଥାକ୍ରମେ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର ହୁଅନ୍ତୁ କି ନାହିଁ ଉକ୍ତ କ୍ଷତିପୂରଣର ବଣ୍ଟନ:

ଉଲ୍ଲେଖଥାଉକି, ସମୁଚିତ ସରକାର କିମ୍ବା ଏଥିପାଇଁ ସମୁଚିତ ସରକାରଙ୍କ ପ୍ରାଧିକୃତ କରୁଥିବା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପୂର୍ବ ଅନୁମୋଦନ ବିନା ଏହି ଉପ-ଦଫା ଅଧୀନରେ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ନାହିଁ : ଅଧିକନ୍ତୁ, ସମୁଚିତ ସରକାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ପାଇଁ ସକ୍ଷମ ହେବେ ଯେ, ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଏପରି ଅନୁମୋଦନ ବିନା ଏପରି ମାମଲା ଗୁଡ଼ିକରେ ଏପରି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ, ଯାହା ସମୁଚିତ ସରକାର ଏଥିପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିପାରନ୍ତି ।

(2) ଉପ-ଦଫା (1) ରେ ଯାହା କିଛି ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଯଦି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ, ଜିଲ୍ଲାପାଳ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଯେ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ହାଜର ହୋଇଥିବା ଜମି ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହୀ ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ଉପଯୁକ୍ତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ନିୟମ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଫର୍ମରେ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଥିବା ବିଷୟ ଉପରେ ଲିଖିତ ଭାବରେ ରାଜି ହୋଇଛନ୍ତି, ତେବେ ସେ ଅଧିକ ଅନୁସନ୍ଧାନ ନକରି, ଏହିପରି ଚୁକ୍ତିର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିପାରନ୍ତି ।

(3) ଉପ-ଦଫା (2) ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ଜମି ପାଇଁ କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ଅନ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ସମାନ ଅଞ୍ଚଳରେ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ଅନ୍ୟ ଜମି ସମ୍ବନ୍ଧରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବ ନାହିଁ ।

(4) ପଞ୍ଜୀକରଣ ଅଧିନିୟମ 1908 (1908 ର 16) ରେ ଯାହା କିଛି ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଉପ ଧାରା (2) ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ଚୁକ୍ତିନାମା ସେହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ ହେବ ନାହିଁ ।

11A. ଯେଉଁ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ—

ଘୋଷଣା ପ୍ରକାଶନ ତାରିଖ ଠାରୁ ଦୁଇ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଧାରା 11 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ଏବଂ ଯଦି ସେହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନଥାଏ, ତେବେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମାପ୍ତ ହେବ ।

ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ଯେ, ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉକ୍ତ ଘୋଷଣାଟି ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ (ସଂଶୋଧନ) ଅଧିନିୟମ 1984 (1984 ର 68) ର ପ୍ରାରମ୍ଭ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଛି, ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉକ୍ତ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ସେହି ପ୍ରାରମ୍ଭର ଦୁଇ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

ବ୍ୟାଖ୍ୟା –

ଏହି ଧାରାରେ ସୂଚିତ ଦୁଇ ବର୍ଷର ଅବଧିକୁ ହିସାବ କରିବାରେ, ଉକ୍ତ ଘୋଷଣାନାମା ଅନୁସରଣରେ ନିଆଯିବାକୁ ଥିବା କୌଣସି ଅନୁଯୋଜନା କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏକ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଦେଶ ଦ୍ଵାରା ସ୍ଥଗିତ ରଖାଯିବାର ଅବଧିକୁ ବାଦ ଦିଆଯିବ ।"

ଏଲ୍ଏ ଅଧିନିୟମ, 1894 ତୁଳନାରେ ଆର୍.ଏଫ୍.ସି.ଟି.ଏଲ୍.ଆର୍.ଆର୍. ଅଧିନିୟମ, 2013 ର ଧାରା 24 ର ଆଇନଗତ ସ୍ଥିତି ଏବଂ ବ୍ୟାଖ୍ୟା:

9. ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ, ଥଇଥାନ ଏବଂ ପୁନର୍ବାସରେ ଉଚିତ କ୍ଷତିପୂରଣ ଏବଂ ସ୍ୱଚ୍ଛତାର ଅଧିକାର ଅଧିନିୟମ 2013, 1 ଜାନୁଆରୀ 2014 ଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ 1894 କୁ ବଦଳାଇ ଦେଇଛି । ଆର୍.ଏଫ୍.ସି.ଟି.ଏଲ୍.ଏ.ଆର୍.ଆର୍. ଅଧିନିୟମ ଉଭୟ ସରକାରୀ ଏବଂ ଘରୋଇ କ୍ଷେତ୍ରର ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜମିରୁ ବଞ୍ଚିତ ଲୋକଙ୍କୁ ଅଧିକ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଅଧିକାଂଶ ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ସମ୍ମତିକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କରେ ଏବଂ ଥଇଥାନ ଏବଂ ପୁନର୍ବାସ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ । ଆର୍.ଏଫ୍.ସି.ଟି.ଏଲ୍.ଏ.ଆର୍.ଆର୍. ଅଧିନିୟମ 2013 ର ଧାରା 24(2) ଅନୁଯାୟୀ, ଏଲ୍ଏ ଅଧିନିୟମ 1894 ଅନୁଯାୟୀ ଯଦି କ୍ଷତିପୂରଣର ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ 01.01.2014 ର ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ କରାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ତାହା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ, କରାଯାଇଥିବା ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଚଳ ହୋଇଯାଏ । ଏଭଳି କ୍ଷେତ୍ରରେ,

ଆର୍.ଏଫ୍.ସି.ଟି.ଏଲ୍.ଏ.ଆର୍.ଆର୍. ଅଧିନିୟମ 2013 ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ନୂଆ କରି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

9.1. ଆର୍.ଏଫ୍.ସି.ଟି.ଏଲ୍.ଏ.ଆର୍.ଆର୍. ଅଧିନିୟମ 2013 ଅଧୀନରେ ଧାରା 24 (2) ଆଧାରରେ ନୂତନ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ କରିବାର ସମ୍ଭାବ୍ୟତା ସମ୍ପର୍କରେ ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉଠିଥିଲା, କାରଣ ଏଲ୍ଏ ଅଧିନିୟମ 1894 ଅନୁଯାୟୀ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପ୍ରତ୍ୟାହାର ହୋଇଯାଇଥାଏ । ଏପରି କିଛି ମାମଲା ରହିଛି ଯେଉଁଥିରେ ଜମି ମାଲିକମାନେ କ୍ଷତିପୂରଣ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ, ଯାହାଫଳରେ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦଖଲ ନେବାରେ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି ସରକାରୀ କୋଷାଗାରରେ ଜମା କରାଯାଇଥାଏ ।

HIGH COURT
सत्यमेव जयते
ORISSA

9.2. ଗୋଟିଏ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଅନୁଯାୟୀ, ଯଦି ଏହା କରାଯାଏ, ତେବେ ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ରକ୍ଷା ହୁଏ । ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଏଭଳି ମାମଲା ଆର୍.ଏଫ୍.ସି.ଟି.ଏଲ୍.ଏ.ଆର୍.ଆର୍. ଅଧିନିୟମ 2013 ର ପରିସରଭୁକ୍ତ ହେବ, କାରଣ ଜମି ମାଲିକମାନଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନାହିଁ ଏବଂ ଧାରା 24 ର ଅବସାନ ଧାରା ଲାଗୁ କରାଯିବ । ଯଦି ବ୍ୟାଖ୍ୟା ମାଧ୍ୟମରେ, ଏଲ୍ଏ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ଦୀର୍ଘ ଦିନ ଧରି ପଡ଼ିରହିଥିବା ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ ଏବଂ ଆର୍.ଏଫ୍.ସି.ଟି.ଏଲ୍.ଏ.ଆର୍.ଆର୍. ଅଧିନିୟମ 2013 ଅନୁଯାୟୀ ନୂତନ ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହୁଏ, ତେବେ ଜମି ମାଲିକମାନେ ଉପକୃତ ହେବେ । ତଥାପି, ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରବକ୍ତାମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତେଣୁ, ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରାୟତଃ ମକଦ୍ଦମାର ବିଷୟ ହୋଇଛି ।

9.3. ମଜାଦାର ପରିସ୍ଥିତି ଉତ୍ପନ୍ନ ହୁଏ ଯେବେ ଆର୍.ଏଫ୍.ସି.ଟି.ଏଲ୍.ଏ.ଆର୍.ଆର୍. ଅଧିନିୟମ 2013 ଆରମ୍ଭ ହେବାର ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ହୋଇଥିବା ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ, ଜମି ମାଲିକମାନଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନଥିଲା କିମ୍ବା ଯଦି ଏପରି ମାଲିକମାନେ କ୍ଷତିପୂରଣ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ,

କିନ୍ତୁ ଅଦାଲତରେ ଜମା କରିଥିଲେ, ତେବେ ଏଲ୍ଏ ଅଧିନିୟମ 1894 ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା ।

9.4. ଭାରତର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ପାଞ୍ଚ ଜଣିଆ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଖଣ୍ଡପୀଠ *ଇନ୍ଦୋର ବିକାଶ ପ୍ରାଧିକରଣ ବନାମ ମନୋହରଲାଲ* ର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ 06.03.2020 ରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ, *(2020) 8 ଏସ୍.ସି.ସି. 129 = (2020) 3 ଏସ୍.ସି.ଆର. 1* ରେ ବିବୃତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ଏହା ନିମ୍ନମତେ ନିର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଛି:

"226. ତେଣୁ, ଆମ ମତରେ, ଧାରା 24 (2) ରେ ବ୍ୟବହୃତ "ଦେୟ" ଶବ୍ଦଟି ଏହାର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ "ଜମା" ଶବ୍ଦକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ନାହିଁ, ଯାହା ଧାରା 24 (2) ର ସର୍ତ୍ତରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଛି । 1894 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 31, ଧାରା 31 (2) ରେ ପରିକଳ୍ପିତ ଜମା ସହିତ ଜଡ଼ିତ, ଯଦିଓ ଧାରା 55 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କିମ୍ବା ସ୍ଥାୟୀ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ କୋଷାଗାରରେ ଜମା କରାଯାଇଛି, ଯାହା ଧାରା 34 ଅନୁଯାୟୀ ପରିକଳ୍ପିତ ସୁଧ ବହନ କରିବ, କିନ୍ତୁ କୋଷାଗାରରେ ଏପରି ଜମା ହେବାରେ ଅଧିଗ୍ରହଣ ସମାପ୍ତ ହେବ ନାହିଁ । ଯଦି ପରିମାଣ ନିବେଦ ହୋଇଛି ଏବଂ ଜମି ମାଲିକ ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଛନ୍ତି, ତେବେ ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ପରିମାଣର ଦେୟ ନକରିବା ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପନ୍ନ ଦାୟିତ୍ୱ ହେଉଛି ଅଧିଗ୍ରହଣର ଅବସାନ । ଅର୍ଥରାଶି ଜମା ନକରିବା କାରଣରୁ ମଧ୍ୟ ଏପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସୁଧ ଲାଗୁ ହେବ । ସମାନ ଭାବରେ, ଯେତେବେଳେ ଜମି ମାଲିକ ରାଶି ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଅଧିକ କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇଁ ଏକ ବିଚାର ପାଇଁ ପ୍ରେରଣ ଚାହାଁନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତି କହିବାର କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ନାହିଁ ଯେ ତାଙ୍କୁ ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ (ସେ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହକଦାର ହେବାକୁ ସ୍ଥିର ହୋଇଥିଲେ)। ଏପରି ସ୍ଥିତିରେ ଜମି ମାଲିକ ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ଅଦାଲତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ।

***

244. 2013 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 24 (2) ରେ ଥିବା ସର୍ତ୍ତର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ, ଅଧିକାଂଶ ଜମି ମାଲିକାନା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହାକୁ ଜମା କରିବା ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ପାଖରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପାଣ୍ଠି ରହିବ । ଯଦି ଅଧିକାଂଶ ଜମି ମାଲିକାନାରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କିମ୍ବା ଜମା କରାଯାଇନଥାଏ, ତେବେ ସମସ୍ତ ହିତାଧିକାରୀ ଅଧିକ କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଅଟନ୍ତି । ଯଦି ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ନିକଟରେ କିମ୍ବା କୋଷାଗାରରେ କିମ୍ବା ଅଦାଲତରେ ଅଧିକାଂଶ ଜମିଜମା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅର୍ଥ ଜମା କରାଯାଇନଥାଏ, ତେବେ 2013 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 24(2) ର ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିକ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଅନ୍ୟଥା, ଯଦି କୋଷାଗାରରେ ଜମା ଅନିୟମିତ ହୁଏ , ତେବେ ସୁଧ 1894 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34 ଅନୁଯାୟୀ ପରିକଳ୍ପିତ ହେବ । ଧାରା 24 (2) କୁ ଆକର୍ଷିତ କରାଯାଏ ଯଦି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଘୋଷଣା ହେବାର 5 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସମାପ୍ତ ହୁଏ ନାହିଁ । *** 2013 ଅଧିନିୟମ କେବଳ ବିଚାରାଧୀନ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଯେଉଁଥିରେ ଦଖଲ ନିଆଯାଇ ନାହିଁ କିମ୍ବା କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ ଏପରି ମାମଲା ପାଇଁ ନୁହେଁ, ଯେଉଁଠାରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ବହୁ ପୂର୍ବରୁ ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି, ସେହି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ପୁନର୍ଜୀବିତ କରିବା ଏବଂ ଅଧିଗ୍ରହଣ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ବୈଧତା ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇବା ପାଇଁ ଧାରା 24(2) ଏକ ଉପକରଣ ନୁହେଁ ଯାହା 1960, 1970, 1980 ଦଶକରେ ଦଖଲ ନିଆଯାଇଥିଲା, କିମ୍ବା କୋଷାଗାରରେ ପରିମାଣର ଜମା ପଦ୍ଧତି ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ କରା ଯାଇଥିଲା । 2013 ଅଧିନିୟମ ଏପରି ଦାବିର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପାଇଁ କଦାପି ଅଭିଳାଷ କରି ନଥିଲା । ଯଦି ଏପରି ଜମି ମାଲିକମାନେ କୋଷାଗାର ସହିତ ଦଖଲ କିମ୍ବା ଜମା କରିବାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହୀ ଥିଲେ, ତେବେ ଏପରି କରିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଉପଲବ୍ଧ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଏପରି ଏକ ଆହ୍ବାନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସେମାନେ ଗଭୀର ନିଦ୍ରାରୁ ଉଠି ଏବଂ ବୈଧ ଭାବରେ କରାଯାଇଥିବା ଅଧିଗ୍ରହଣକୁ ପରାସ୍ତ

କରିବା ପାଇଁ ଏହିପରି ଦାବି ଉଠାଇପାରିବେ ନାହିଁ । ଆମ ମତରେ, ଆଇନ କଦାପି ଆଶା କରେ ନାହିଁ—କିମ୍ବା ଅନୁମତି ଦିଏ ନାହିଁ—ଏପରିକି 1984 ପରେ କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ଅଧିଗ୍ରହଣକୁ ଏହାର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଗୁରୁତର ଅପବ୍ୟବହାର କରି ପୁନର୍ବାର ଖୋଲିବା ପାଇଁ ଏବଂ ଏହିପରି ଦାବିଗୁଡିକର ବିବରଣୀ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ନ୍ୟାୟାଳୟର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଟେ । ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଅନେକ ମକଦ୍ଦମା ରହିଛି, ଯେଉଁଥିରେ ଜମି ମାଲିକମାନେ, ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ବୈଧତା ବିରୋଧରେ ଦାବୀ ହରାଇବା ପରେ ଏବଂ ଏଥିରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ପରିମାଣ ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିବା ପରେ, ତଥାପି ଅନେକ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ମକଦ୍ଦମା ପରେ ଅଧିଗ୍ରହଣର ସମାପ୍ତି ପାଇଁ ଯୁକ୍ତି ତର୍କ କରୁଛନ୍ତି । ***

245. ଧାରା 24 (1)(b) ରେ ବ୍ୟବହୃତ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ହେଉଛି "ଯେଉଁଠାରେ ଧାରା 11 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦିଆଯାଇଛି", ତେବେ ଉକ୍ତ 1894 ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ "ଏହିପରି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଜାରି ରହିବ" ଯେପରି ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରାଯାଇ ନାହିଁ । "କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଜାରି ରହିବ" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ସୂଚିତ କରେ ଯେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସେହି ସମୟରେ ବିଚାରାଧୀନ ଅଛି; ଏହା ଏକ ବର୍ତ୍ତମାନ ପୂର୍ଣ୍ଣ କାଳ ଏବଂ 2013 ଅଧିନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ତାରିଖ ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ବିଚାରାଧୀନ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ପରିକଳ୍ପନା କରିଛି । ଏହା ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ସମାପ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ ଯାହା ପରେ ଏହା ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ନିବୃତ ହୋଇଯାଏ । 2013 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 24, ନିର୍ଣ୍ଣୀତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରେ ନାହିଁ, ଯାହାର ବୈଧତା ଯଦି ପ୍ରଶ୍ନ କରାଯାଏ ଉପଯୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଦେଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏହା କେବଳ ବିଚାରାଧୀନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଯେଉଁଠାରେ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାରିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ଦଖଲ ନିଆଯାଇ ନାହିଁ କିମ୍ବା କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଦଖଲ ନିଆଯାଇଥିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ବିଚାରାଧୀନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅଧିକାଂଶ ଜମି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ରାଶି ଜମା କରାଯାଇ ନାହିଁ, 2013

ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିକ କ୍ଷତିପୂରଣ ଧାରା 24 (2) ର ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁସରଣ କରାଯିବ । ତେଣୁ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ମାମଲାରେ ଲାଗୁ ହେବ ନାହିଁ ଯେଉଁଥିରେ 1894 ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିକ କ୍ଷତିପୂରଣ ବିଚାରାର୍ଥେ ମାଗିଛନ୍ତି କିମ୍ବା ଯେଉଁଠାରେ ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ବୈଧତା ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଯାଇଛି, ଯଦିଓ ସେଗୁଡ଼ିକ ସମାପ୍ତ ହୋଇସାରିଛି । ସେପରି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ ନିଜ ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ଧାରା 24 (2) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏଭଳି ମାମଲାରେ ଲାଗୁ ହେବ ନାହିଁ ।

***

247. 1894 ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିକାର ଗ୍ରହଣ କରିବା ଏବଂ ଧାରା 24 (2) ରେ ବ୍ୟବହୃତ "ଭୌତିକ ଅଧିକାର" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ ଅଛି କି ନାହିଁ ତାହା ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି ? ବାସ୍ତବରେ, 1894 ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଯାହା ମନସ୍ଥ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହା କେବଳ ଜମିର ଭୌତିକ ଦଖଲ ବୁଝାଇଥିଲା । 2013 ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଦଖଲ ନେବା ସର୍ବଦା ଜମିର ଭୌତିକ ଦଖଲ ନେବା ସହିତ ସମାନ । ଯେତେବେଳେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ଏବଂ ଦଖଲ ନେବା ପାଇଁ ଏକ ସ୍ମାରକପତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତି, ତାହା ଜମିର ଭୌତିକ ଦଖଲ ନେବା ସହିତ ସମାନ । ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିର ଏକ ବଡ଼ ଅଂଶ ଉପରେ, ସରକାର ଏହାକୁ ରଖିବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ଆରକ୍ଷୀ ଦଳକୁ ଦଖଲରେ ରଖିବା ଏବଂ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହୃତ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହାକୁ ଚାଷ ଆରମ୍ଭ କରିବା କଥା ନୁହେଁ । ଏହାକୁ ଦଖଲ କରିବା ପାଇଁ ତଦନ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ କରି ସରକାର ଏହାକୁ ଦଖଲ କରିବା ପରେ ଏହାକୁ ରଖିବା କିମ୍ବା ଭୌତିକ ଭାବରେ ଦଖଲ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିବା କଥା ନୁହେଁ । ଏହା ପରେ, ଯଦି ଜମିର ଆଉ କୌଣସି ସଂରକ୍ଷଣ କିମ୍ବା ଜମିରେ କୌଣସି ପୁନଃପ୍ରବେଶ କରାଯାଏ କିମ୍ବା କେହି ଖୋଲା ଜମିରେ ଚାଷ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି କିମ୍ବା ବାହାର ଘର ଇତ୍ୟାଦିରେ ରହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି, ତେବେ ରାଜ୍ୟର ଦଖଲରେ ଥିବା ଜମିରେ ଅନଧିକାର

ପ୍ରବେଶକାରୀ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଏ । ଅନଧିକାର ପ୍ରବେଶକାରୀଙ୍କ ଅଧିକାର ସର୍ବଦା ପ୍ରକୃତ ମାଲିକଙ୍କ ଲାଭ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ଯାହା ଏହି ମାମଲାରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଅଟନ୍ତି ।

***

279. ଅଦାଲତ ଏହି ସତ୍ୟ ପ୍ରତି ସଚେତନ ଅଛନ୍ତି ଯେ ଏପରି ଅନେକ ମାମଲା ରହିଛି, ଯେଉଁଥିରେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପରେ ବିଭିନ୍ନ ନିଗମ, ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ଅଧିଗ୍ରହଣ ସଂସ୍ଥା ଇତ୍ୟାଦିଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଛି । କ୍ଷତିପୂରଣ (ଅଧିଗ୍ରହଣ ପାଇଁ) ଜମା କରିବା ପରେ ସେହି ସଂସ୍ଥା ଏବଂ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଜମିର ଅଧିକାର ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଛି । ପ୍ରତିବଦଳରେ, ସେମାନେ ଏପରି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମିର ବିକାଶ ପରେ ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଛନ୍ତି; ତୃତୀୟ ପକ୍ଷର ସ୍ୱାର୍ଥ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିଛି ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ଧାରା 24 (2) ପକ୍ଷରୁ ଏପରି ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଅବୈଧ ଘୋଷଣା କରିବାକୁ ଦାବି କରାଯାଇଛି । ଆମ ଦ୍ୱାରା କୁହାଯାଇଥିବା ପରି, ଧାରା 24 ଏପରି ମାମଲା ଗୁଡ଼ିକୁ ଆଦୌ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଚାହୁଁନାହିଁ ଏବଂ ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଏପରି ବ୍ୟାପକ ଅପବ୍ୟବହାର ବନ୍ଦ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଥରେ ଅଧିକାର ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଗଲେ, ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ଆଇନଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିନା, ମାଲିକାନା ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ; ଯେକୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ତର୍କ ଯେ ଦଖଲ ପରେ ମଧ୍ୟ, କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ ନକଲେ, ଅଧିଗ୍ରହଣ ସମାପ୍ତ ହେବ, ଯୁକ୍ତି ସକାଶେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ, କୌଣସି ପ୍ରକାରର କ୍ଷତିପୂରଣ ବିନା ଏହି ତୃତୀୟ ପକ୍ଷ ମାଲିକମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଜମିଠାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହେବେ, ଯାହା ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଇନଗତ ଭାବରେ ଅର୍ଜନ କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ, ଦଖଲ କରିବାର ପଦ୍ଧତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଭେଲାକ୍ସନ କୁମାର ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ, (2015) 4 ଏସ୍.ସି.ସି. 325 ଏବଂ ଏମ୍.ପି. ରାଜ୍ୟ ବନାମ ନର୍ମଦା ବଚାଓ ଆନ୍ଦୋଳନ, (2011) 7 ଏସ୍.ସି.ସି. 639, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 78-85 ମାମଲାରେ ନିଆଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିବାରେ ଆମର କୌଣସି ଦ୍ୱିଧା ନାହିଁ । ଆମେ ବିଚାର କରୁଛୁ ଯେ, ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ମାମଲାରେ ଦଖଲ ନେବା ପାଇଁ ପଞ୍ଚନାମା

ଆହରଣ କରିବା ହେଉଛି ଜମି ଦଖଲ କରିବାର ଏକ ମାଧ୍ୟମ ଏବଂ ଏହା ପରେ ଜମି ସରକାରରେ ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଯାଏ ଏବଂ କୌଣସି ପୁନଃପ୍ରବେଶ କିମ୍ବା ଦଖଲ ରଖିବା ବେଆଇନ ଏବଂ 2013 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 24 (2) ଅନୁଯାୟୀ ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଏହା ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ।"

9.5. ଉପସଂହାର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 366 ରେ ଭାରତର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉପରୋକ୍ତ ମାମଲାରେ ନିମ୍ନମତେ ସ୍ଥିର କରିଛନ୍ତି:

"366. ଉପରୋକ୍ତ ଆଲୋଚନାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆମେ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ନିମ୍ନରେ ଦେଉଛୁ:

366.1. ଧାରା 24 (1)(a) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ଯଦି 2013 ଅଧିନିୟମ ଆରମ୍ଭ ହେବା ତାରିଖ 01.01.2014 ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନଥାଏ, ତେବେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର କୌଣସି ଅବସାନ ହେବ ନାହିଁ । 2013 ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

366.2. ଯଦି ନ୍ୟାୟାଳୟର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଆଦେଶ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅବଧିକୁ ବାଦ ଦେଇ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ, ତେବେ 1894 ଅଧିନିୟମ ଅନ୍ତର୍ଗତ 2013 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 24 (1)(b) ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏପରି ଭାବେ ଜାରି ରହିବ, ଯେପରି ଏହାକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇନାହିଁ ।

366.3. ଦଖଲ ଏବଂ କ୍ଷତିପୂରଣ ମଧ୍ୟରେ ଧାରା 24 (2) ରେ ବ୍ୟବହୃତ ଶବ୍ଦ 'କିମ୍ବା' କୁ 'ନା' କିମ୍ବା 'ଏବଂ' ଭାବରେ ପଢ଼ିବାକୁ ପଡ଼ିବ । 2013 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 24 (2) ଅନୁଯାୟୀ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଅବସାନ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଏ ଯେଉଁଠାରେ ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମ ଆରମ୍ଭ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ କିମ୍ବା ଅଧିକ ସମୟ ଧରି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିଷ୍କ୍ରିୟତା

ହେତୁ ଜମିର ଦଖଲ ନିଆଯାଇ ନାହିଁ କିମ୍ବା କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ, ଯଦି ଦଖଲ ନିଆଯାଇଛି, କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ ତେବେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ନାହିଁ । ସେହିଭଳି, ଯଦି କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି, ଦଖଲ ନିଆଯାଇ ନାହିଁ ତେବେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ନାହିଁ ।

366.4. 2013 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 24(2) ର ମୁଖ୍ୟ ଭାଗରେ 'ଦେୟ' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଅଦାଲତରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ଜମା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ନାହିଁ । ଜମା ନ କରିବାର ପରିଣାମ ଧାରା 24(2) ର ସର୍ତ୍ତ ଅନୁସାରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି, ଯଦି ଏହା ଅଧିକାଂଶ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜମା କରାଯାଇନଥାଏ, ତେବେ 1894 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 ଅନୁଯାୟୀ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ଅଧିସୂଚନା ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା ସମସ୍ତ ହିତାଧିକାରୀମାନେ (ଜମି ମାଲିକମାନେ) 2013 ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବେ । ଯଦି ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ 1894 ର ଧାରା 31 ଅନୁଯାୟୀ ନୈତିକ ଦାୟିତ୍ୱ ପୂରଣ ହୋଇନାହିଁ, ତେବେ ଉକ୍ତ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34 ଅନୁଯାୟୀ ସୁଧ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇପାରିବ । କ୍ଷତିପୂରଣ ଜମା କରା ନ ଯିବା (ନ୍ୟାୟାଳୟରେ) ଫଳରେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଶେଷ ହୁଏ ନାହିଁ । ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ କିମ୍ବା ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ଅଧିକାଂଶ ଜମି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜମା ନକଲେ, ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପାଇଁ 1894 ଅଧିନିୟମ ଧାରା 4 ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିସୂଚନା ତାରିଖ ଅନୁଯାୟୀ ଜମି ମାଲିକମାନଙ୍କୁ 2013 ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

366.5. ଯଦି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ 1894 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 31(1) ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ, ତେବେ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ଦାବି କରିବା ଉନ୍ମୁକ୍ତ ନାହିଁ ଯେ ପ୍ରଦାନ ନକରିବା କିମ୍ବା ଅଦାଲତରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ଜମା ନକରିବା କାରଣରୁ ଧାରା 24(2) ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିଗ୍ରହଣ ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି । ଧାରା 31(1) ଅନୁଯାୟୀ ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଅର୍ଥ ହସ୍ତାନ୍ତର

କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥାଏ । ଯେଉଁ ଜମି ମାଲିକମାନେ କ୍ଷତିପୂରଣ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ କିମ୍ବା ଅଧିକ କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇଁ ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ମାଗିଥିଲେ, ସେମାନେ ଦାବି କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଯେ 2013 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 24(2) ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି ।

366.6. 2013 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 24(2) ର ସର୍ତ୍ତକୁ, ଧାରା 24(1)(b) ର ଅଂଶ ନୁହେଁ, ଧାରା 24(2) ର ଅଂଶ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ ।

366.7. 1894 ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଏବଂ ଧାରା 24(2) ର ବିଚାର ଅନୁଯାୟୀ ଦଖଲ ନେବାର ପଦ୍ଧତି ହେଉଛି ଅନୁସନ୍ଧାନ/ସ୍ମାରକୀ ପତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା । ଥରେ 1894 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 16 ଅନୁଯାୟୀ ଦଖଲ ନେଇ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାରିତ ହେବା ପରେ, ଜମି ରାଜ୍ୟରେ ନିହିତ ହୁଏ, ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ 2013 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 24(2) ଅନୁଯାୟୀ ବିଚ୍ୟୁତ କରିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ, କାରଣ ଥରେ ଦଖଲ ନେବା ପରେ ଧାରା 24(2) ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ନଥାଏ ।

366.8. 01.01.2014 ସୁଦ୍ଧା ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟରେ ପଡ଼ି ରହିଥିବା ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ 2013 ଅଧିନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ କିମ୍ବା ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ ଏବଂ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିଷ୍କ୍ରିୟତା ହେତୁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଅବସାନ ପାଇଁ ଧାରା 24(2) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ । ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଅନ୍ତରୀଣ ଆଦେଶର ବିଦ୍ୟମାନ ଅବଧିକୁ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷର ଗଣନାରୁ ବାଦ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

366.9. 2013 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 24 (2) ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣର ନିର୍ଣ୍ଣୀତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ବୈଧତା ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର କାରଣ ସୃଷ୍ଟି କରେ ନାହିଁ ।

ଧାରା 24, 2013ର ଅଧିନିୟମ ଲାଗୁ ହେବା ତାରିଖ, ଅର୍ଥାତ୍, 01.01.2014 ରେ ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଉପରେ ଲାଗୁ ହୁଏ । ଏହା ପୁରୁଣା ଏବଂ ସମୟ-ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଦାବିଗୁଡ଼ିକୁ ପୁନର୍ଜୀବିତ କରେ ନାହିଁ ଏବଂ ନିର୍ଣ୍ଣୀତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ପୁନର୍ବାର ଖୋଲି ନଥାଏ କିମ୍ବା ମାଲିକମାନଙ୍କ ଜମି ଦଖଲ ନେବାର ପଦ୍ଧତିର ବୈଧତା ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପୁନର୍ବାର ଖୋଲିବା କିମ୍ବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ପରିବର୍ତ୍ତେ କୋଷାଗାରରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ଜମା କରିବାର ପ୍ରଣାଳୀ ନେଇ ଅଧିଗ୍ରହଣକୁ ଅବୈଧ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଏ ନାହିଁ ।"

ବିଶ୍ଳେଷଣ ଏବଂ ଆଲୋଚନା:

10. ଆବେଦନ (ଗୁଡ଼ିକ) ର ଅଂଶବିଶେଷ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଯୁକ୍ତି ଏବଂ ଅଭିଲେଖନରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ଅବିବାଦିତ ତଥ୍ୟ ଅସନ୍ଦିଗ୍ଧ ଭାବେ ସ୍ଥିର କରେ ଯେ 1894 ର ଏଲ୍ଏ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପଦ୍ଧତି ଏବଂ ପ୍ରକାର ଭିତ୍ତିକୁ ଅନୁସରଣ କରିବା ପରେ, 21.03.1986 ରେ ଧାରା 8 ର ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁଯାୟୀ ଜମି ଚିହ୍ନଟ କରିବାକୁ ଅମୀନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଆଗ୍ରହୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଆପତ୍ତି ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ଆପତ୍ତି ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ଦସ୍ତାବିଜ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ଉପଯୁକ୍ତ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଏବଂ ସରଜମିନ ପରିଦର୍ଶନ ପରେ, ଶେଷରେ ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା, ଯେପରି 06.11.1986 ର ଆଦେଶ-ଫର୍ଦ୍ଦରେ ଅଭିଲିଖିତ କରାଯାଇଛି ଯେ, ପ୍ଲଟ୍ ସଂଖ୍ୟା 885, 1049, 1084 ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରବେଶ ମାର୍ଗ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଯଦିଓ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଥିଲା, ତଥାପି 29.01.1987 ତାରିଖର ଆଦେଶ-ଫର୍ଦ୍ଦରୁ ଏହା ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ଯେ ସେ ହାଜର ହୋଇନଥିଲେ, ଯାହାର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ ଏହି ରାଶି ସରକାରୀ କୋଷାଗାରରେ ଜମା କରାଯାଇଥିଲା । 21.07.1988 ଏବଂ 26.10.1988 ତାରିଖର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ନଥି ନିମ୍ନୋକ୍ତ ତଥ୍ୟକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ପ୍ରକାଶ କରିଥାଏ:

"21.07.1988

ଏହି ମାମଲାରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା 1,487-90 ଟଙ୍କାର କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି ମୁଖ୍ୟ ରାଜସ୍ୱ ଅମାନତ ଅଧୀନସ୍ଥ କୋଷାଗାରରେ 21.07.1988 ତାରିଖର ଚାଲାଣ ସଂଖ୍ୟା 2 ମାଧ୍ୟମରେ ଜମା କରା ଯାଇଛି । ଫର୍ମ 20 ରେ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣିତଙ୍କୁ ଏହି ତଥ୍ୟ ବିଷୟରେ ଅବଗତ କରାଯାଉ ।

ଅଧିନିୟମର ଧାରା 16 ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମିର ଦଖଲ ନିଆଯାଇଛି । ଆର୍.ଓ. ଙ୍କୁ ତୁରନ୍ତ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମିର ଦଖଲ ନେବା ପାଇଁ ସୂଚନା ଦିଆଯାଉ ।

26.10.1990

ଏକର 0.015 ଡେସିମଲ୍ ମାପର ଅଧିଗୃହୀତ ଜମିର ଦଖଲ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ରୀତିରେ ଆର୍.ଓ. ର ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିରେ ନକଲ ରଖାଯାଇଥିଲା ।"

10.1. ଏହା ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଯେ ଏଲ୍.ଏ. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିସୂଚନା ଏବଂ ଧାରା 6 ଅନୁଯାୟୀ ଘୋଷଣା ହେବା ପରେ, ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ପାଖରେ ଆଂଶିକ କିମ୍ବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଅଧିସୂଚିତ ଜମି (ଗୁଡ଼ିକ) ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ମନା କରିବାର କୌଣସି କ୍ଷମତା ନାହିଁ । ଧାରା 48 ଅନୁଯାୟୀ ଜମି (ଗୁଡ଼ିକ) ସୂଚନାରୁ ନଓହରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଅଧିସୂଚିତ ଜମି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । *ରାମନିକଲାଲ ଏନ୍. ଭୁଟ୍ଟା ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ, (1997) 1 ଏସ୍.ସି.ସି. 134* ଦେଖନ୍ତୁ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ସାବଧାନତାର ସହ ସମସ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣିତ ବାସୁଦେବ ସାହୁ ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଉପସ୍ଥିତ ନ ଥିବାରୁ କୋଷାଗାରରେ ଦିଆଯାଇଥିବା କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି ଜମା କରିବା ପରେ, 1990 ମସିହାରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଜମିକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମାପ୍ତ କରିଛନ୍ତି ।

HIGH COURT ORISSA
ସତ୍ୟମେବ ଜୟତେ

10.2. ଏହା ଦୋହରାଯାଇପାରିବ ଯେ *ଇନ୍ଦୋର ବିକାଶ ପ୍ରାଧିକରଣ ବନାମ ମନୋହରଲାଲ, (2020) 8 ଏସ୍.ସି.ସି. 129* ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ମାମଲାରେ ଦଖଲ ନେବା ପାଇଁ *ପଞ୍ଚନାମା* ଆହରଣ କରିବା ହେଉଛି ରାଜ୍ୟରେ ଜମି ଅଧିକାର କରିବା ଏବଂ ଏହା ପରେ କୌଣସି ପୁନଃପ୍ରବେଶ କିମ୍ବା ଦଖଲ ରଖିବା ବେଆଇନ ଏବଂ ଆର୍.ଏଫ୍.ସି.ଟି.ଏଲ୍.ଏ.ଆର୍.ଆର୍. ଅଧିନିୟମ, 2013 ର ଧାରା 24 (2) ଅନୁଯାୟୀ ଲାଭ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଅନୁଚିତ ।

10.3. *ହରିୟାଣା ରାଜ୍ୟ ବନାମ ସୁଶୀଲା, (2023) 1 ଏସ୍.ସି.ଆର୍. 573* ରେ ଅଧିକାର ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ପରେ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସ୍ଥିତି ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି :

"3. ଉପରୋକ୍ତରୁ ଏହା ଜଣାପଡୁଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାମଲା ଥିଲା ଯେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଜମିର ଅଧିକାର ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 04.08.2006 ରେ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହା ମଧ୍ୟ ମାମଲା ଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଅଧିଗ୍ରହଣ ହୋଇଥିବା ଜମିର ଜବରଦଖଲକାରୀ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ଅଧିଗ୍ରହଣ ହୋଇଥିବା ଜମିର କ୍ଷତିପୂରଣ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା କାରଣ ସେମାନେ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ସମୟରେ ସହ-ମାଲିକ ନଥିଲେ । ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ସମୟରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟକୁ ଆଦୌ ବିଚାର କରିନାହାନ୍ତି । ଯେହେତୁ ଅଧିଗ୍ରହଣକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଦଖଲ ନିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା, ଏହା ପରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଦଖଲକୁ ଜବରଦଖଲ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ଜବରଦଖଲକାରୀଙ୍କୁ ଅଧିନିୟମ 2013 ର ଧାରା 24(2) ର ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଲାଭ ନେବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଯେହେତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେମାନେ ଦଖଲରେ ଅଛନ୍ତି, ଜବରଦଖଲକାରୀ ଭାବରେ ହୋଇଥାଇପାରନ୍ତି, ସେମାନେ ଅଧିନିୟମ 2013 ର ଧାରା 24(2) ଅନୁଯାୟୀ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ବୋଲି ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବେ ।

ଏହା ଅବୈଧତା ଏବଂ ଜବରଦଖଲକାରୀମାନଙ୍କୁ ଏକ ଅଧିମୂଲ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବ ଯାହା ବିଧାନ ମଣ୍ଡଳର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

10.4. ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ଭୁବନେଶ୍ୱର ବିକାଶ ପ୍ରାଧିକରଣର ତା 29.05.2015 ରିଖର ଆଦେଶ ସଂଖ୍ୟା 15430 ଅନୁଯାୟୀ ସମ୍ପୃକ୍ତ-ପ୍ଲଟ୍ ଉପରେ ଅନଧିକୃତ ଅଟ୍ଟାଳିକା/ନିର୍ମାଣକୁ 01.06.2015 ରେ ହଟାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ, 01.01.2014 ପରେ ଦଖଲ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ତରଫରୁ ଏକ ଭ୍ରମାତ୍ମକ ଯୁକ୍ତି ଅଟେ । ବରଂ ଏହା ନଥିରେ ଥିବା ସତ୍ୟ ଯେ ଦଖଲ ହସ୍ତାନ୍ତର ବହୁ ପୂର୍ବରୁ 1990 ମସିହାରେ ନିଆଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ, ଆର୍.ଏଫ୍.ସି.ଟି.ଏଲ୍.ଏ.ଆର୍.ଆର୍. ଅଧିନିୟମ 2013ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ତଥ୍ୟ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାର ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଆକର୍ଷିତ କରୁନାହିଁ ।

10.5. ଏଲ୍‌ଏ ଅଧିନିୟମ 11A ଅନୁଯାୟୀ, ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କୁ ଘୋଷଣା ପ୍ରକାଶନ ତାରିଖର ଦୁଇ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଧାରା 11 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା । ଉକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଆହୁରି କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଯଦି ସେହି ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନାହିଁ, ତେବେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ପରିସମାପ୍ତ ଘଟିବ । ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଖାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ନଥି ସୂଚିତ କରେ ଯେ, ଏଲ୍‌ଏ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 11A ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟସୀମା ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଛି ।

10.6. ତେଣୁ, *ଇନ୍ଦୋର ବିକାଶ ପ୍ରାଧିକରଣ ବନାମ ମନୋହରଲାଲ, (2020) 8 ଏସ୍.ସି.ସି. 129* ର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 366.9 କୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆର୍.ଏଫ୍.ସି.ଟି.ଏ.ଆର୍.ଆର୍. ଅଧିନିୟମ 2013 ର ଧାରା 24 (2) ନିର୍ଣ୍ଣିତ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ବୈଧତା ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇବା ପାଇଁ ନୂଆ ବାଦ ର କାରଣ ସୃଷ୍ଟି କରେ ନାହିଁ । ଧାରା 24, ଆର୍.ଏଫ୍.ସି.ଟି.ଏ.ଆର୍.ଆର୍. ଅଧିନିୟମ 2013 ଅର୍ଥାତ୍ 01.01.2014 ରେ ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଉପରେ ଲାଗୁ ହୋଇଥାଏ । ଏହା

ପୁରୁଣା ଏବଂ ସମୟ-ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଦାବିଗୁଡ଼ିକୁ ପୁନର୍ଜୀବିତ କରେ ନାହିଁ ଏବଂ ନିର୍ଣ୍ଣୀତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ପୁନର୍ବାର ଖୋଲି ନଥାଏ କିମ୍ବା ମାଲିକମାନଙ୍କୁ ଜମି ଦଖଲ ନେବାର ପଦ୍ଧତିର ବୈଧତା ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପୁନର୍ବାର ଖୋଲିବା କିମ୍ବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ପରିବର୍ତ୍ତେ କୋଷାଗାରରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ଜମା କରିବାର ପ୍ରଣାଳୀ ନେଇ ଅଧିଗ୍ରହଣକୁ ଅବୈଧ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଏ ନାହିଁ ।

10.7. ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ରାଜସ୍ୱ ଏବଂ ଅବକାରୀ ବିଭାଗର ଅଧିସୂଚନା ସଂଖ୍ୟା 31401-ଏଲ୍ଏ-46/85-ପୁରୀ-ଆର୍.ଇ., ତା 12.06.1985 ରିଖରେ ଓଡ଼ିଶା ଅସାଧାରଣ ରାଜପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା 890, ତା 24.06.1985 ରିଖ ମାଧ୍ୟମରେ ବୈଧତା ପ୍ରତି ରହିଥିବା ଆହ୍ୱାନ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ।

11. *କର୍ଣ୍ଣେଲ କୌର୍ ବନାମ ପଞ୍ଜାବ ରାଜ୍ୟ, ମନୁ/ଏସ୍.ସି./0061/2015=(2015)3 ଏସ୍.ସି.ସି. 206,* ମାମଲାରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଭାରତର ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ତା 22.01.2015 ରିଖର ରାୟ ଉପରେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଅଶୋକ କୁମାର ପାଣିଗ୍ରାହୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆର୍.ଏଫ୍.ସି.ଟି.ଏ.ଆର୍.ଆର୍. ଅଧିନିୟମ 2013 ର ଧାରା 24(2) କୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପ୍ରକୃତରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନଥିବା ଦର୍ଶାଇ ଏଲ୍ଏ ଅଧିନିୟମ, 1894 ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଶେଷ ହୋଇଯାଇଥିବା ବିବେଚନା କରାଯିବା ପାଇଁ ଯୁକ୍ତି କରି ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି ।

11.1. ଉକ୍ତ ରାୟକୁ ପଢ଼ି, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 20 ରେ ଭାରତର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିମ୍ନମତେ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି:

"ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉପରୋକ୍ତ ନିଷ୍କର୍ଷକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପରେ, ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ଜମିର ଭୌତିକ ଦଖଲ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇ ନାହିଁ କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ ଯଦିଓ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ 06.08.2007 ରେ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ 2013 ର ଅଧିନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି । ତେଣୁ 2013 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 24(2) ରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆଳକୁ ଅନୁମତି ଦେବା ପାଇଁ ଏହି ମାମଲାରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଛି ଯେ, 2013 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 24(2) ଅନୁଯାୟୀ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଏ । ***ପୁଣେ ମହାନଗର ନିଗମ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମାମଲାଗୁଡିକରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଉକ୍ତ ଆଇନଗତ ନୀତି ପୂର୍ବୋକ୍ତ [ପୁଣେ ମହାନଗର ନିଗମ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ହରକଚାନ୍ଦ ମିସିରିମାଲ ସୋଲଙ୍କି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, (2014) 3 ଏସ୍.ସି.ସି. 183], 2013 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 24(2) ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆବେଦନରେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁରୋଧ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଏହି ଆବେଦନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଜମି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସମସ୍ତ ଚାରିଟି ତଥ୍ୟ ପରିସ୍ଥିତି ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ।"***

11.2. ଏହା ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟଜନକ ଏବଂ ଦୁଃଖର ବିଷୟ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତାବିତ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଉନ୍ନୟନ ଏବଂ ଆଇନର ବିବର୍ତ୍ତନକୁ ଯାଞ୍ଚ ନକରି ଉପରୋକ୍ତ ରାୟକୁ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି । *ଇନ୍ଦୋର ବିକାଶ ପ୍ରାଧିକରଣ ବନାମ ମନୋହରଲାଲ, (2020) 8 ଏସ୍.ସି.ସି. 129* ରେ ରାୟରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅନୁଚ୍ଛେଦକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଏବଂ ପୁନଃ ଉତ୍ପନ୍ନ କରିବା ଏଠାରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ:

> *"365.* ***ଫଳସ୍ୱରୂପ, ପୁଣେ ମହାନଗର ନିଗମ ବନାମ ହରକଚାନ୍ଦ ମିସିରିମାଲ ସୋଲଙ୍କି, (2014) 3 ଏସ୍.ସି.ସି. 183 ର ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଏତଦ୍ୱାରା ନାମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଯେଉଁଥିରେ ପୁଣେ ମହାନଗର ନିଗମ ବନାମ ହରକଚାନ୍ଦ ମିସିରିମାଲ ସୋଲଙ୍କି, (2014) 3 ଏସ୍.ସି.ସି. 183 କୁ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଛି, ଏହାକୁ ମଧ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରାଯାଇଛି ।*** *ଶ୍ରୀ ବାଲାଜୀ ନଗର ଆବାସିକ ସଂଘ ବନାମ ତାମିଲନାଡୁ ରାଜ୍ୟ, (2015) 3 ଏସ୍.ସି.ସି. 353 ର ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଠିକ୍ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଏହାକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏହାକୁ ଅନୁସରଣ କରୁଥିବା ଅନ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ଇନ୍ଦୋର ବିକାଶ ପ୍ରାଧିକରଣ ବନାମ ଶୈଳେନ୍ଦ୍ର, (2018)3*

ଏସ୍.ସି.ସି. 412 ମାମଲାରେ, ଧାରା 24(2) ର ସର୍ତ୍ତ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଏବଂ "କିମ୍ବା" କୁ "ନା" କିମ୍ବା "ଏବଂ" ଭାବରେ ପଢ଼ିବାକୁ ପଡ଼ିବ କି ନାହିଁ ତାହା ବିଚାର ପାଇଁ ରଖାଯାଇନଥିଲା । ତେଣୁ, ବର୍ତ୍ତମାନର ରାୟରେ ହୋଇଥିବା ଆଲୋଚନାର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରେ ସେହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ମଧ୍ୟ ବଳବତ୍ତର ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।"

11.3. ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ *ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବନାମ ନଳିନୀକାନ୍ତ ମୁଦୁଲି, (2004) 7 ଏସ୍.ସି.ସି. 19*, ମାମଲାରେ ଭାରତର ମାନ୍ୟବର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ମନ୍ତବ୍ୟ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦିଅନ୍ତି, ଯାହା ନିମ୍ନଲିଖିତ ସୀମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିସ୍ତୃତ:

*"ଏହା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଯେ ପ୍ରାୟ ଏକ ଚତୁର୍ଥାଂଶ ଶତାବ୍ଦୀ ପୂର୍ବରୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ହୋଇଥିବା ଏକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ସ୍ଥିତିକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେଇନଥିଲେ ଏବଂ ଉକ୍ତ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ମାମଲାର ସମାଧାନ କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିଷ୍ପତି, ଏହି ମାମଲାର ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ଏକକ ନ୍ୟାୟାଧୀଶଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଅଣାଯାଇଥିଲା ବୋଲି ଜଣାପଡୁନାହିଁ । ଏହା ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟଜନକ ପରିସ୍ଥିତି ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ନିମିତ୍ତ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା, ଯିଏକି ନିଷ୍ପତ୍ତି ଜାଣିବା କଥା, ଏହି ଦିଗକୁ ବିଜ୍ଞ ଏକକ ନ୍ୟାୟାଧୀଶଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆଣିନଥିଲେ । **ଆଇନଜୀବୀ ସଂଘର ସଦସ୍ୟମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅଧିକାରୀ । ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସହାୟତା କରିବା ଏବଂ ଏହାକୁ ବିଭ୍ରାନ୍ତ ନ କରିବା ସେମାନଙ୍କର ଏକ ଆବଶ୍ୟକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ଏକ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟକୁ ଉଦ୍ଧୃତ କରିବା ଯାହା ସେହି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ବୃହତ ଖଣ୍ଡପୀଠ କିମ୍ବା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଏହାକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟ ପ୍ରକାଶ ନକରି ଉଦ୍ଧୃତ କରାଯିବା ଏକ ଗମ୍ଭୀର ଚିନ୍ତାର ବିଷୟ ।** ଏହା ଗୋଟିଏ କଥା ଯେ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ପୂର୍ବ ନିଷ୍ପତିକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରି ରାୟକୁ ଧ୍ୟାନ ଦେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହା ଉପରେ ବିଚାରାଧୀନ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ରାୟର ପ୍ରୟୋଗ ଉପରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଅନ୍ତି । ଏହା ମଧ୍ୟ ପ୍ରତୀତ*

ହୁଏ ନାହିଁ ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିନଥିଲେ । ଏସବୁ ଦର୍ଶାଉଛି ଯେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଅତି ସାଧାରଣ ଭାବେ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା ।"

11.4. ତେଣୁ ଏହା କହିବା ଯଥାର୍ଥ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଅଶୋକ କୁମାର ପାଣିଗ୍ରାହୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଣ୍ଣୟର କୌଣସି ଆଇନଗତ ପ୍ରଭାବ ନାହିଁ ଏବଂ *ଇନ୍ଦୋର ବିକାଶ ପ୍ରାଧିକରଣ ବନାମ ମନୋହରଲାଲ, (2020) 8 ଏସ୍.ସି.ସି. 129* ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅନୁପାତକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ରିଟ୍ ଆବେଦନ ତତକ୍ଷଣାତ୍ ଖାରଜ ହେବା ଯୋଗ୍ୟ ।

12. ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଏହିପରି ନିଶ୍ଚିତ କରିଛନ୍ତି:

"7. ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଯେ ସଂଲଗ୍ନକ-5 ଅଧୀନରେ ଥିବା ଅଧିସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ, ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।"

12.1. ଏହି ସମୟରେ ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସରକାରୀ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଅମିୟ କୁମାର ମିଶ୍ର ନିବେଦନ କରିଥିଲେ ଯେ, ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ହେବା ପରେ ଯୋଗାଯୋଗ ରାସ୍ତା ହୋଇସାରିଛି । ଯେହେତୁ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା 1990 ମସିହାରେ ଶେଷ ହୋଇଛି, ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏଲ୍.ଏ. ଅଧିନିୟମ 1894 ର ଧାରା 6 ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଥିବା ରାଜସ୍ୱ ଏବଂ ଅବକାରୀ ବିଭାଗର ଘୋଷଣାନାମା ସଂଖ୍ୟା 31401-ଏଲ୍ଏ-46/85-ପୁରୀ-ଆର୍.ଇ., ତା 12.06.1985 ରିଖର [ସଂଲଗ୍ନକ-5 ମାଧମରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା 890, 24.06.1985 ର ଅସାଧାରଣ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶିତ] ବୈଧତା ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇବା ପାଇଁ କୌଣସି ଅବକାଶ ନାହିଁ । ବିଜ୍ଞ ଅତିରିକ୍ତ ସରକାରୀ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଏପରି ବିବୃତି ସହିତ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସହମତ । ଯେହେତୁ ଆର୍.ଏଫ୍.ସି.ଟି.ଏ.ଆର୍.ଆର୍. ଅଧିନିୟମ, 2013 ର ଧାରା 24(2) ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାର ପ୍ରକୃତ ପରିସ୍ଥିତି ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ, ଏବଂ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ ପାଇଁ

ଏଲ୍‌ଏ ଅଧିନିୟମରେ ଥିବା ଆଦେଶକୁ ପାଳନ କରାଯାଇଛି, ତେଣୁ ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ, ତା 12.06.1985 ରିଖର ପୂର୍ବୋକ୍ତ ଘୋଷଣାନାମା ସଂଲଗ୍ନକ-5 ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିକାର ବାହାରେ ଅଟେ ।

12.2. ୟୁ.ପି. ରାଜ୍ୟ ବନାମ ପିସ୍ତା ଦେବୀ, (1986) 4 ଏସ୍.ସି.ସି. 251 ରେ ଏହା ନିମ୍ନମତେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଛି:

"ବୋଧହୁଏ ସେହି ସମୟରେ ନାରାୟଣ ଗୋବିନ୍ଦ ଗାଭାଟେ ବନାମ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ, (1977)1 ଏସ୍.ସି.ସି. 133, ମାମଲାରେ ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଯାଇଥିଲା, ଯାହା 1963 ବର୍ଷ ସହ ସମ୍ବନ୍ଧିତ । ସେବେଠାରୁ ପ୍ରାୟ 23 ବର୍ଷର ଏହି ଅବଧିରେ ଭାରତର ଜନସଂଖ୍ୟା ଶହ ଶହ ନିୟୁତ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି ମତ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଆଉ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ଯେ, ଆବାସିକ ଅଞ୍ଚଳର ବିକାଶ ଯୋଜନା '(ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ) ଅଧିନିୟମ', 1894 ର ଧାରା 5A ଅନୁଯାୟୀ ସାରମର୍ମ ଅନୁସନ୍ଧାନଗୁଡ଼ିକୁ ସମାପ୍ତ କରିବା ଭଳି ଜରୁରୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଦାବି କରୁନାହିଁ ।"

12.3. ଉକ୍ତ ମାମଲାରେ ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ, "ମାମଲାର ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 17 (1) ର ଆଶ୍ରୟ ନେବାରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅବାଞ୍ଛିତ ଥିଲା ।" ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ଯେ, ଏହି ରାସ୍ତାଟି ଜନସାଧାରଣ/ନିକଟସ୍ଥ ଜମିର ବାସିନ୍ଦାଙ୍କ ଅତ୍ୟଧିକ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଭବ କରିଥିଲା । ତେଣୁ, ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏଲ୍‌ଏ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଦତ୍ତ କ୍ଷମତା ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି ।

13. ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ଟିପ୍ପଣୀ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ବିବେଚନା କରନ୍ତି ଯେ ସରକାରୀ କୋଷାଗାରରେ ଜମା କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇଥିବାର କୌଣସି ଉଲ୍ଲେଖ ନାହିଁ । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ରିଟ୍ ଆବେଦନ

ସହିତ କୌଣସି କାଗଜ ଟୁକୁଡ଼ା ସଂଲଗ୍ନ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଆଦେଶ ଫର୍ଦ୍ଦରେ ରଖାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ନଥିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟକୁ ଖଣ୍ଡନ କରିବା ପାଇଁ ନଥିରେ କିଛି ରଖାଯାଇନାହିଁ ଯେ ସୂଚନା ଏବଂ ସନ୍ଦେଶ ସତ୍ତ୍ୱେ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣିତ ବ୍ୟକ୍ତି ବାସୁଦେବ ସାହୁ ହାଜର ହୋଇନଥିଲେ । ତେଣୁ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ *ମହାବୀର ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ, (2018) 3 ଏସ୍.ସି.ସି. 588 = (2017)11 ଏସ୍.ସି.ଆର. 553* ମାମଲାର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅନୁଚ୍ଛେଦଗୁଡ଼ିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ଅନୁଭବ କରନ୍ତି:

"21. ତତ୍କାଳୀନ ମାମଲାରେ, ଦାବି କେବଳ ବିଳମ୍ବରେ କରାଯାଇନାହିଁ ବରଂ ଆବେଦନକାରୀମାନେ କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କର ପୂର୍ବ ତିନି ପିଢ଼ି କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବି କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଲିଖିତ ଭାବରେ ଯୋଗାଯୋଗ କରିନାହାଁନ୍ତି । କୌଣସି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟରେ କୌଣସି ଆବେଦନପତ୍ର ଦାଖଲ କରାଯାଇ ନାହିଁ, କୌଣସିଟି ସଂଲଗ୍ନ କରାଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ ଏପରି କୌଣସି ଆବେଦନପତ୍ର କେବେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ବୋଲି ଆବେଦନରେ କୌଣସି ସତ୍ୟ ଉଦ୍-ଘୋଷଣ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଏହି ଦାବି କେବଳ ପୁରୁଣା ଏବଂ ନିଷ୍ପ୍ରାଣ ନୁହେଁ, ବରଂ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସନ୍ଦେହାତ୍ମକ ଦେଖାଯାଏ । ଏହାକୁ ଆମେ ଅତିରିକ୍ତ କାରଣ ଭାବେ ଉଲ୍ଲେଖ କରୁଛୁ, କାରଣ ଏଭଳି ଦାବିଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଗଫଲତି ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇନଥାଏ, ବରଂ ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଏଭଳି ଦାବିଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଏପରି ଦାବିଗୁଡ଼ିକ ସନ୍ଦେହଜନକ ହେବା ବ୍ୟତୀତ, ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ଗଫଲତି କାରଣରୁ ବିଚାର ପାଇଁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

22. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯଥାର୍ଥ ଭାବେ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଏଭଳି ଦାବିଗୁଡ଼ିକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉଠାଇବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ ନିଷିଦ୍ଧ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହାର ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯଥାର୍ଥ ଭାବେ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମୟ ଅତିବାହିତ ହେବା ପରେ ଏଭଳି ଦାବି ଅନୁସନ୍ଧାନର ବିଷୟ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ

2013 ଅଧିନିୟମର ଧାରା 24 ର ଲାଭପ୍ରଦ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏପରି ପଦଧାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ନାହିଁ । ଆମ ମତରେ, ଧାରା 24 ସେହି ଦାବିଗୁଡ଼ିକୁ ପୁନର୍ଜୀବିତ କରିପାରିବ ନାହିଁ, ଯାହା ନିଷ୍ପ୍ରାଣ ଏବଂ ପୁରୁଣା ଅଟେ ।"

14. ଏହି ମାମଲାକୁ ଭିନ୍ନ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଦେଖିଲେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ପିତା, ଅର୍ଥାତ୍ ବାସୁଦେବ ସାହୁ, କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି ବିତରଣ ପାଇଁ ସୂଚନା/ସନ୍ଦେଶ ସତ୍ତ୍ୱେ ଅନୁପସ୍ଥିତ ରହିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରିଥିଲେ, ଯାହାର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ କୌଣସି ବିକଳ୍ପ ନ ପାଇ ଏହି ରାଶିକୁ ସରକାରୀ କୋଷାଗାରକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଦେୱାନୀ ଅମାନତରେ ରଖିଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏପରି ସୂଚନା/ସନ୍ଦେଶର ସର୍ତ୍ତାବଳୀଗୁଡ଼ିକର ଅନନୁପାଳନ ତଥ୍ୟ ନିର୍ବିବାଦିତ ହୋଇ ରହିଛି । 01.01.2014 ର ବହୁ ପୂର୍ବରୁ ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦଖଲ ଅର୍ପଣ ମଧ୍ୟ ନିଆଯାଇଥିଲା । ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା (ବର୍ତ୍ତମାନ, ଖୋର୍ଦ୍ଧା ଜିଲ୍ଲାର ଭୁବନେଶ୍ୱର) ସ୍ଥିତ କପିଳପ୍ରସାଦ ମୌଜାର ଖାତା ସଂଖ୍ୟା 493 ଅଧୀନରେ ଥିବା ପ୍ଲଟ୍ ସଂଖ୍ୟା 1884 ର ଜମି ମାପ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ମୋଟ ଏକର 0.065 ଡେସିମଲ୍ ମଧ୍ୟରୁ ଏକର 0.015 ଡେସିମଲ୍ କୁ 1990 ରେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା ।

14.1. ଯଦି କୌଣସି ମତଭେଦ ରହିଥାଆନ୍ତା, ତେବେ ବାସୁଦେବ ସାହୁ ଏପରି ସୂଚନା/ସନ୍ଦେଶ ଆଧାରରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଆନ୍ତେ । ପ୍ରଶ୍ନ ନକରି ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ନୀରବ ଥିଲେ ଏବଂ 2016 ମସିହାରେ ଜାଗ୍ରତ ହୋଇ ଉଠିଥିଲେ । 2016 ମସିହାରେ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରି, ସେମାନେ ଏହାର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 7 ରେ ଥିବା ସ୍ଥିତିକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ "ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଯଥାର୍ଥ ଭାବନାରେ ଥିଲେ ଯେ ସଂଲଗ୍ନକ-6 ଅଧୀନରେ ସେମାନଙ୍କର ଆପତ୍ତି ସକ୍ରିୟ ବିଚାର ପାଇଁ ନିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଇତି ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ 30 ବର୍ଷ ବିତି ଯାଇଛି । ତେବେ ସେଥିପାଇଁ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟା 3 ଏବଂ 4 ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଦଖଲଚ୍ୟୁତି ପାଇଁ ଧମକ

ଦେଉଛନ୍ତି ।" ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ଏପରି ବିବୃତି କୌଣସି ବୈଧ ଭିତ୍ତିରେ ଆଧାରିତ ନୁହେଁ କାରଣ ଆବେଦନକାରୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ର ତା 07.04.1986 ରିଖର ଆପତ୍ତି ସଠିକ୍ ଭାବରେ ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ଆବେଦନକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡିକ ଏବଂ ନଥିଗୁଡିକ ଉପଲବ୍ଧ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହାର ବିଚାରରେ ଉକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ମଧ ଘଟଣାସ୍ଥଳ ପରିଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ । ଏହା ପରେ, ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ପିତା ବାସୁଦେବ ସାହୁଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣର ପରିମାଣ ଦର୍ଶାଇ ସୂଚନା/ସନ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଯାହାର ସେ ଉତ୍ତର ଦେଇନଥିଲେ । ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା 1990 ମସିହାରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ସଂଯୋଗକାରୀ ସଡ଼କ ସମ୍ପୃକ୍ତ-ପ୍ଲଟ୍ ଉପରେ ରହିଛି ।

14.2. ତେଣୁ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସୂକ୍ତିକୁ ସଂଜ୍ଞାନକୁ ନିଅନ୍ତି:

ନିମୋ ଏକ୍ସ ସୁଓ ଡେଲିକ୍ଟୋ ମେଲିଓରେମ୍ ସୁଆମ କଣ୍ଡିସନେମ ଫେସିୟର ପଟେଷ୍ଟ, ଅର୍ଥାତ୍, କେହି ନିଜ ଭୁଲ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ନିଜର ସ୍ଥିତିକୁ ଉନ୍ନତ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସୂକ୍ତିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି କହିଛନ୍ତି: *ନାଲସ୍ କମୋଡମ୍ କେପିଅର ପୋଟେଷ୍ଟ ଡି ଇନଜୁରିଆ ସୁଆ ପ୍ରୋପ୍ରିଆ,* ଯାହାର ଅର୍ଥ 'କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜ ତ୍ରୁଟି ବା ଭୁଲର ଫାଇଦା ଉଠାଇ ପାରିବ ନାହିଁ', *ମିଡ଼ିଷ୍ଟ ଇଣ୍ଟିଗ୍ରେଟେଡ୍ ଷ୍ଟିଲ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ, 2015 ଏସ୍.ସି.ସି. ଅନ୍ ଲାଇନ୍ ଓରି 489=2016(1) ଆଇ.ଏଲ୍.ଆର୍.-ସି.ୟୁ.ଟି. 208,* ସେଥିରେ ନିମ୍ନମତେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରାଯାଇଛି:

"ବ୍ରୁମ୍ ଙ୍କ ଲିଗାଲ୍ ମାକ୍ସିମ (10ମ ସଂସ୍କରଣ) ପୃ. 191 ରେ, ଏହା କୁହାଯାଇଛି:

*'*** ଏହା ଆଇନର ଏକ ସୂକ୍ତି, ଯାହା ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଏବଂ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ, ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜ ଭୁଲର ଫାଇଦା ଉଠାଇବେ ନାହିଁ; ଏବଂ ଏହି ସୂକ୍ତି, ଯାହା ପ୍ରାଥମିକ ନୀତି ଉପରେ ଆଧାରିତ, ନ୍ୟାୟାଳୟର*

HIGH COURT ORISSA सत्यमेव जयते

ଆଇନ ଏବଂ ନିଷ୍ପକ୍ଷତା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଏବଂ ପ୍ରକୃତରେ, ଆଇନଗତ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶାଖାରୁ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତକୁ ସ୍ୱୀକାର କରେ ।'

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ନିଜ ଭୁଲର ଫଳ ଉପଭୋଗ କରିବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟର ସହାୟତା କିମ୍ବା ନିଷ୍ପକ୍ଷତା କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।"

14.3. ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜର ଅପଖ୍ୟାତି ଅଭିଯୋଗ କରୁଥିବା କୌଣସି ବିଚାରପୀଠରେ ଶୁଣାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ରିଟ୍ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଷୟରେ କ'ଣ କହିବା, ଯାହା ବୈଧ ସୂକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି: *"ଏଲିଗାନ୍ସ୍ ସୁଆମ୍ ଟର୍ପେଚୁଡିନେମ୍ ନୋନ୍ ଇଷ୍ଟ ଅଡିଏଣ୍ଡସ୍"* । ଯଦି ଆବେଦନକାରୀମାନେ କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କ ପିତା ସଠିକ ସମୟରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ନ ନେଇ ଏକ ଭୁଲ କରିଛନ୍ତି, ତେବେ ସେମାନଙ୍କୁ ନିଜ ଭୁଲର ଫାଇଦା ନେବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । [*ଜି.ଏସ୍. ଲାମ୍ବା ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ, ଏ.ଆଇ.ଆର୍. 1985 ଏସ୍.ସି. 1019; ନରେନ୍ଦର ଚଡ୍ଢା ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ, ଏ.ଆଇ.ଆର୍. 1986 ଏସ୍.ସି. 638; ଜୋସ୍ ବନାମ ଆଲିସ୍, (1996) 6 ଏସ୍.ସି.ସି. 342; ଟି. ଶ୍ରୀନିବାସନ୍ ବନାମ ଶ୍ରୀମତୀ ଟି. ବରଲକ୍ଷ୍ମୀ, (1998) 3 ଏସ୍.ସି.ସି. 112 ଦେଖନ୍ତୁ*] ।

14.4. ନଥିରେ ଉପଲବ୍ଧ ଦସ୍ତାବିଜର ଯାଞ୍ଚ ଏହା ସାମ୍ନାକୁ ଆଣିଥାଏ ଯେ, ତା 22.01.1987 ରିଖ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଏଲ୍.ଏ. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 12 ଅନୁଯାୟୀ ତା 29.01.1987 ରିଖ ସ୍ଥିର କରି ସୂଚନା ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । ପୁନର୍ବାର 29.01.1987 ରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି ପ୍ରାପ୍ତିକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବାର ସୁଯୋଗ ଦେବା ପାଇଁ ସନ୍ଦେଶ ଜାରି କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହାର ଅନୁସରଣରେ, 17.03.1988 ରେ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଟିପ୍ପଣୀ ଦର୍ଶାଏ ଯେ "ସେବା ଫେରନ୍ତା ସଠିକ୍ ହୋଇଛି" । 21.03.1988 ରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇଛି:

'ସୂଚନା ପାଇବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣିତ ବ୍ୟକ୍ତି ହାଜର ହୋଇନଥିଲେ । ଦେୱାନୀ ଅମାନତ ଅଧୀନରେ ଏହି ରାଶିକୁ କୋଷାଗାରରେ ଜମା କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏହି ତଥ୍ୟ ଜଣାନ୍ତୁ ।"

14.5. ଏହିପରି ଜମା ହେବା ପରେ ତା 21.07.1988 ରିଖର ଆଦେଶ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସ୍ଥିତିକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରିଥାଏ:

"ଏହି ମାମଲାରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଟ. 1,478.90 ର କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି ତା 21.07.1988 ରିଖର ଆଦେଶ ସଂଖ୍ୟା 2 ଅନୁଯାୟୀ "ରାଜସ୍ୱ ଅମାନତ" ଶୀର୍ଷକ ଅଧୀନରେ କୋଷାଗାରରେ ଜମା କରାଯାଇଛି । ଫର୍ମ 20 ରେ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏହି ତଥ୍ୟ ବିଷୟରେ ଅବଗତ କରାଯାଉ ।

ଅଧିନିୟମର ଧାରା 16 ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମିର ଦଖଲ ନିଆଯାଇଛି । ଆର୍.ଓ. ଙ୍କୁ ତୁରନ୍ତ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମିର ଦଖଲ ବିତରଣ ପାଇଁ ସୂଚନା ଦିଆଯାଉ ।"

14.6. ତଦନୁସାରେ 26.10.1990 ରେ ଦଖଲ ଅର୍ପଣ ଆର୍.ଓ. ଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ନୀତି *ଇନ୍ଦୋର ବିକାଶ ପ୍ରାଧିକରଣ ବନାମ ମନୋହରଲାଲ, (2020) 8 ଏସ୍.ସି.ସି. 129 = (2020) 3 ଏସ୍.ସି.ଆର୍. 1* ରେ ସୂଚିତ କରିବା ଏବଂ *ଦିଲ୍ଲୀ ବିକାଶ ପ୍ରାଧିକରଣ ବନାମ ଶିବ ରାଜ, (2023) 4 ଏସ୍.ସି.ଆର୍. 41* ରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ:

"3. ଇନ୍ଦୋର ବିକାଶ ପ୍ରାଧିକରଣ ବନାମ ମନୋହରଲାଲ, (2020) 8 ଏସ୍.ସି.ସି. 129 = (2020) 3 ଏସ୍.ସି.ଆର୍. 1 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆଇନ ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାର ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ପ୍ରୟୋଗ କରି ଏବଂ ଏହି ତଥ୍ୟ ଯେ ଉକ୍ତ ଜମିର ଦଖଲ 21.04.2006 ରେ ନିଆଯାଇଥିଲା, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ରାୟ ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିଗ୍ରହଣର କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ନାହିଁ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ଅବାସ୍ତବ ନୁହେଁ ।"

14.7. ଦିଲ୍ଲୀର ଜାତୀୟ ରାଜଧାନୀ ଅଞ୍ଚଳ ବନାମ ସୁଭାଷ ଚନ୍ଦର ଖତ୍ରୀ, (2023) 2 ଏସ୍.ସି.ଆର୍. 788 ରେ ନିମ୍ନମତେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରାଯାଇଛି:

> *"3. ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏବଂ ଥରେ ଅଧିନିୟମ 2013 ର ଧାରା 24(2) ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିଗ୍ରହଣର କୌଣସି ଅବସାନ ହେବ ନାହିଁ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବା ପରେ, ମୂଳ ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀ ଅଧିନିୟମ 2013 ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ନାହିଁ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ଅବାସ୍ତବ ନୁହେଁ ।"*

14.8. ତେଣୁ, ସମୟର ଏହି ଦୂରତାରେ, ଆବେଦନକାରୀମାନେ ନିବେଦନ କରିପାରିଲେ ନାହିଁ ଯେ, ନା ବିତରଣ ନିଆଯାଇଥିଲା ନା କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କର ମାମଲା ଆର୍.ଏଫ୍.ସି.ଟି.ଏଲ୍.ଏ.ଆର୍.ଆର୍. ଅଧିନିୟମ, 2013 ର ଧାରା 24(2) ମଧ୍ୟରେ ଆସିବ । ତେଣୁ, ବର୍ତ୍ତମାନର ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଆର୍.ଏଫ୍.ସି.ଟି.ଏଲ୍.ଏ.ଆର୍.ଆର୍. ଅଧିନିୟମ 2013 ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି ।

HIGH COURT
सत्यमेव जयते
ORISSA

ନିଷ୍ପତ୍ତି ଏବଂ ଉପସଂହାର:

15. ଆର୍.ଏଫ୍.ସି.ଟି.ଏଲ୍.ଏ.ଆର୍.ଆର୍. ଅଧିନିୟମର ଧାରା 24(2) ରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିଗୃହୀତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପ୍ରକୃତରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନଥିବାରୁ, ଏଲ୍.ଏ. ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିବା ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ବିକୃତ କରାଯାଇଛି ବୋଲି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦୃଢ଼ୋକ୍ତି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ, ଏବଂ ଏପରି ବିବାଦକୁ ଏହି ସରଳ କାରଣ ପାଇଁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ, ଅଧିଗୃହୀତ ବ୍ୟକ୍ତି କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସୂଚନା ସହିତ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇନଥିଲେ । କୌଣସି ବିକଳ୍ପ ନ ପାଇ ଉକ୍ତ ଅର୍ଥରାଶି କୋଷାଗାରରେ ଜମା

କରାଯାଇଥିଲା । ଅଧିକନ୍ତୁ, ନଥିରେ ଥିବା ତଥ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରେ ଯେ, ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ 01.01.2014, ଅର୍ଥାତ, ଆର୍.ଏଫ୍.ସି.ଟି.ଏଲ୍.ଏ.ଆର୍.ଆର୍. ଅଧିନିୟମ 2013 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବାର ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ବିଚାରଧୀନ ଜମିର ଦଖଲ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲେ ।

16. ଉପରୋକ୍ତ ଆଲୋଚନା ଏବଂ ପୂର୍ବୋକ୍ତ କାରଣଗୁଡିକ ପାଇଁ, ବର୍ତ୍ତମାନର ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଖାରଜ ହୋଇଛି । ତେବେ ମୂଲ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ରହିବ ନାହିଁ ।

(ମୁରାହରି ଶ୍ରୀ ରମଣ)
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଡ. ବି.ଆର୍. ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ମୁଁ ସହମତ ଅଛି ।

(ଡ. ବି.ଆର୍. ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ)
ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ
3 ଅଗଷ୍ଟ 2023, ଏମ୍.ଆର୍.ଏସ୍./ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ

HIGH COURT ORISSA

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦକ : ଶ୍ରୀ ଗୁଣନିଧି ମହାନ୍ତ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ